

Oskari Puhakka

**JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN
METSÄKYSELY 2022
TULOKSET JA VERTAILU VUODEN 2019
KYSELYYN**

Opinnäytetyö

Luonnonvara-alan ammattikorkeakoulututkinto

Metsätalouden koulutus

2023

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Metsätalousinsinööri (AMK)
Tekijä/Tekijät	Oskari Puhakka
Työn nimi	Jyväskylän kaupungin metsäkysely 2022 - tulokset ja vertailu vuoden 2019 kyselyyn
Toimeksiantaja	Jyväskylän kaupunki
Vuosi	2023
Sivut	39 sivua, liitteitä 14 sivua
Työn ohjaaja(t)	Heikki Manninen

TIIVISTELMÄ

Jyväskylän kaupungin metsäohjelma 2030 on kaupungin metsien käyttöä ja hoitoa vuoteen 2030 linjaava suunnitelma. Osa metsäohjelman viestintää on kolmen vuoden välein tehtävä metsäkysely, joka on avoin kaikille kaupungin asukkaille. Metsäkyselyillä kerätään tietoa kaupunkilaisten mielipiteistä Jyväskylän kaupungin metsien saavutettavuudesta, metsiin liittyvistä arvoista ja niiden toteutumisesta sekä metsien hoidon nykytilanteesta.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja oli Jyväskylän kaupunki. Opinnäytetyössä vertailtiin vuoden 2019 ja vuoden 2022 metsäkyselyiden tuloksia ja niissä tapahtuneita mahdollisia muutoksia. Vuoden 2019 metsäkyselyn tulokset olivat valmiina, ja tässä työssä toteutettiin vuoden 2022 metsäkyselyt sekä koostettiin niistä tulokset kaupungille että tätä opinnäytetyötä varten.

Tuloksia vertaillen kävi hyvin ilmi, että metsät ovat vastaajille tärkeä aihe ja metsiä käytetään paljon. Metsien saavutettavuus on vastaajille tärkeää sekä miten metsäiset arvot ovat toteutuneet omalla asuinalueella odotuksiin nähden. Muutokset eri vuosien välillä olivat suhteellisen vähäisiä. Vähäiset muutokset toisaalta korostavat metsien ja metsiin liittyvien asioiden tärkeyttä, koska kyselyissä ne koettiin kumpanakin vuonna erittäin tärkeiksi. Tuloksista nousee esiin myös muutamia kehitysmahdollisuuksia sekä joitakin jatkotutkimuksen aiheita.

Kaupungin asukkaiden mielipiteiden ja näkemysten kartoittaminen on olennaisen tärkeää myös kaupunkilaisten osallistamisen ja osallisuuden kokemuksen kannalta. Näin kaupunkilaiset kokevat, että he pääsevät vaikuttamaan itselleen tärkeisiin metsiin liittyviin asioihin, mihin kaupungin metsäkyselyt, alueelliset kyselyt ja muut osallistamisen keinot tarjoavat oivan mahdollisuuden.

Asiasanat: metsä, metsäarvot, saavutettavuus, Jyväskylän kaupunki

Degree title	Bachelor of Natural Resources
Author (authors)	Oskari Puhakka
Thesis title	Forest survey of the city of Jyväskylä 2022 - Results and comparison with the 2019 survey
Commissioned by	City of Jyväskylä
Time	2023
Pages	39 pages, 14 pages of appendices
Supervisor	Heikki Manninen

ABSTRACT

The forest program 2030 of the city of Jyväskylä is a plan that outlines the use and management of the city's forests until 2030. Part of the forest program's communication is a forest survey conducted every three years. This survey is open to all city residents. The forest surveys collect information about the opinions of the townspeople about the accessibility of the Jyväskylä city's forests, the values related to forests and their realization, as well as the current situation of forest management.

This thesis was commissioned by the city of Jyväskylä. The thesis compares the results of the 2019 and 2022 forest surveys and the possible changes that occurred in them. The results of the 2019 forest survey were ready, and in this work, the 2022 forest surveys were carried out, and the results were compiled for the city of Jyväskylä and for this thesis.

When comparing the results, it became clear that forests were an important topic for the respondents and therefore used a lot. So accessibility is important, as well as how the forest values have been realized compared to expectations. The changes between different years were relatively minor. The small changes, on the other hand, emphasized the importance of forests and issues related to forests, because in the surveys they were perceived as very important in both years. The results also revealed a few development possibilities, as well as some topics for further research.

Surveying the opinions and views of the city's residents is also essential in terms of the participation of the city's residents and the experience of participation. In this way, the citizens of the city feel that they can influence matters related to forests that are important to them, for which the city's forest surveys, regional surveys and other means of participation offer a great opportunity.

Keywords: forest, forest values, accessibility, city of Jyväskylä

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN METSÄT.....	5
2.1	Jyväskylän kaupungin metsäohjelma 2030	5
2.2	Kaupungin metsät ja hoitoluokitukset	6
3	KAUPUNKILAISET METSIEN KÄYTTÄJINÄ JA VAIKUTTAJINA.....	7
3.1	Metsiin liitetyt arvot	7
3.2	Metsien saavutettavuus	8
3.3	Metsien käyttö.....	9
3.4	Jyväskylän kaupunkilaisten osallistaminen päätöksen tekoon.....	9
3.5	Metsäkysely ja lähimetsäkyselyt.....	11
4	TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT	11
4.1	Tutkimusmenetelmät	11
4.2	Tutkimusaineisto.....	12
4.3	Vastaajien taustaa	13
5	METSÄKYSELY 2022 JA 2019, TULOKSET JA VERTAILU.....	18
5.1	Vastaajien metsäkäynnit.....	18
5.2	Metsien arvot ja niiden toteutuminen Jyväskylässä	22
5.3	Jyväskylän metsien saavutettavuus.....	25
5.4	Kaupungin metsien nykytilanne	30
6	POHDINTA	31
6.1	Työn luotettavuus ja pätevyys.....	31
6.2	Tulosten tarkastelu	33
6.3	Tavoitteet ja onnistuminen.....	36
6.4	Kehitysehdotukset ja jatkotutkimukset	36
	LÄHTEET.....	38
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kaupungit ja kunnat ovat merkittäviä metsänomistajia Suomessa. Lähes jokainen kunta omistaa metsää ja näin myös käyttää metsää talous-, virkistys- ja suojelutarkoituksiin. Jyväskylän kaupunki on yksi suurista metsää omistavista kaupungeista, jossa metsää hoidetaan ja käytetään metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma pohjautuu pitkän tähtäimen metsäohjelmaan. (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

Metsäkyselyt ovat osa Jyväskylän kaupungin metsäohjelman 2030 viestintää. Kyselyillä seurataan myös, miten metsäohjelman toteutus ja odotukset ovat onnistuneet ohjelman aikana kaupunkilaisten mielestä. Kyselyt tehdään kolmen vuoden välein, ja niistä kerätään keskenään vertailukelpoista materiaalia aina vuoteen 2028 asti, jolloin viimeiset tämän metsäohjelman puitteissa tehtävät metsäkyselyt toteutetaan. Kyselyiden kysymykset pidetään identtisinä koko ohjelman ajan, jotta vertailu vuonna 2028 kaikkien ohjelman aikana tehtyjen kyselyiden osalta on mahdollista.

Tässä opinnäytetyössä vertailtiin vuoden 2019 ja vuoden 2022 metsäkyselyiden tuloksia keskenään. Vertailtiin, miten kaupunkilaisten metsien käyttö, arvot ja niiden toteutuminen, kaupungin metsien saavutettavuus sekä kaupungin metsien hoitoon ja viestintään kohdistuneet odotukset ovat mahdollisesti muuttuneet.

Opinnäytetyön aihe tuli toimeksiantona Jyväskylän kaupungilta. Vuoden 2019 materiaali oli jo valmiina ja koostettuna. Vuoden 2022 kyselyt tehtiin ja koostettiin käyttäen vuonna 2019 määriteltyjä kysymyksiä.

2 JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN METSÄT

2.1 Jyväskylän kaupungin metsäohjelma 2030

Metsäohjelma on Jyväskylän kaupungin metsien käyttöä ja hoitoa vuoteen 2030 saakka linjaava strateginen suunnitelma. Sen linjauksilla tavoitellaan Jyväskylää, jossa metsät ja luonto ovat yksi kaupungin vetovoimatekijöistä. Kau-

pungin metsät tuottavat virkistyksellisiä, maisemallisia, taloudellisia ja terveydellisiä hyötyjä sekä säilyttävät luonnon monimuotoisuutta. (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

Metsäohjelmaa on ollut laatimassa laajapohjainen yhteistyöryhmä. Ryhmässä on edustettuna kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaupunkirakennelautakunta, Jyväskylän Yliopisto, Metsähallitus, Luonto-Liitto Keski-Suomen piiri, Suomen Luonnonsuojeluliiton Jyväskylän paikallisyhdistys, Keski-Suomen Lintutieteellinen yhdistys, Metsä Group sekä Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry. (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

Metsäohjelmaa linjaukset toteutetaan kaupungin metsäsuunnitelmassa. Metsäsuunnitelma on metsäkuviotasoinen suunnitelma siitä, miten eri alueita on tarkoitus hoitaa hoitoluokat huomioiden. Metsäohjelmaa seurataan ja siitä tiedotetaan eri keinoin, joista tämä kolmen vuoden välein toteutettava metsäkyselely on yksi. (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

2.2 Kaupungin metsät ja hoitoluokitukset

Jyväskylän kaupunki omistaa noin 8700 hehtaaria metsää. Suurin osa kaupungin metsistä sijaitsee alle viiden kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Tämän lisäksi isompia metsäalueita on, Tikkakosken ja Korpilahden alueella. Metsät on jaettu valtakunnallisen viheralueiden mukaisiin hoitoluokkiin seuraavasti: (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

- Talousmetsät: 32 % eli noin 2900 hehtaaria kaupungin metsistä on talousmetsää, jota hoidetaan tehokkaasti siten, että ne pysyvät hyvässä kasvukunnossa ja tuottavina.
- Ulkoilu- ja virkistymetsät: 29 % eli noin 2660 hehtaaria kuuluu tähän hoitoluokkaan. Laajahkoja ulkoilu- ja virkistymetsiä hoidetaan siten, että maisemakuva ja metsän tuntu säilyvät.
- Suojelualueet: 16 % eli noin 1170 hehtaaria on suojeltu, eikä niissä pääsääntöisesti tehdä metsänhoidollisia toimenpiteitä.
- Lähimetsät: 15 % eli noin 1240 hehtaaria, joista lähimetsien hoidossa kuullaan alueen asukkaita.
- Arvometsät: 3 % eli noin 340 hehtaaria, joiden hoitotoimenpiteet määräytyvät jokaisen kohteen luonteen mukaisesti.
- Maankäytön muutosalueet: 3 % eli noin 205 hehtaaria on yleis- tai asemaakaavassa rakentamiseen osoitettuja alueita. Näillä alueilla metsää valmennetaan siten, että puus- toa voidaan jatkossa kasvattaa eri-ikäisrakenteisena.

- Suojametsät: 2 % eli noin 172 hehtaaria, joiden hoidossa tavoitellaan suojavaikutusten säilyttämistä.

Kaupungin metsiä hoidetaan metsäohjelman 2030 linjausten mukaisesti jatkuvasti päivitettävällä metsäsuunnitelmalla. (Jyväskylän kaupunki 2018a.)

3 KAUPUNKILAISET METSIEN KÄYTTÄJINÄ JA VAIKUTTAJINA

3.1 Metsiin liitetyt arvot

Ihmisten luontosuhde on muuttumassa enemmän ympäristöä ja sen säilymistä huomioon ottavaan suuntaan, ja aikaisempaa tärkeämmiksi ovat nousseet metsien muut kuin puuntuotannolliset arvot. Metsien tuottamien muiden ekosysteemipalveluiden kuin puuntuotannon, kuten virkistyskäytön ja kulttuuriarvojen, on havaittu olevan pitkällä aikavälillä korostumassa Suomen metsäalan toimintaympäristöön vaikuttavina trendeinä. Tulevaisuudessa metsien eri käyttömuotojen yhteensovittaminen on siten entistäkin tärkeämpää. (Valtioneuvosto 2014, 27.)

Metsään liittyvät arvot voidaan jaotella esimerkiksi seuraavasti: materiaaliset arvot (puu ja muut aineelliset tuotteet), taloudelliset arvot (työllisyysvaikutukset ja tulot), ekologiset arvot (mm. monimuotoisuus, metsän erilaiset suojavaikutukset ja ympäristöterveydellinen merkitys), virkistykselliset arvot (mm. marjastus, maisemista nauttiminen, henkinen ja fyysinen virkistys), esteettiset arvot (mm. maisemaestetiikka, metsä suomalaisena kansallismaisemana), kulttuuriset ja symboliset arvot (mm. metsän tärkeys suomalaisuudessa, metsän merkitys taiteessa, metsä elämän vertauskuvana), luonnon itseisarvo (metsää arvostetaan itsessään). (Loukola & Lybäck 2002,14.)

Metsällä voidaan nähdä olevan erilaisia arvoja, hyötyjä tai käyttömuotoja, ja näin ollen metsä on myös mitä erilaisimpien vaatimusten kohde. Myös erilaisien vaateiden esittäjät ja ”kentän” toimijat ovat moninaisia. (Lybäck & Laakso 2004, 22.) Metsien käyttöä ja hoitoa suunniteltaessa on tärkeää ottaa laajasti huomioon niiden erilaiset arvot ja käyttömuodot sekä metsien tuottamat moninaiset hyödyt. Kaikkia arvoja ei voida välttämättä vaalia kaikilla alueilla, koska eri arvojen säilyttämiseksi tai ylläpitämiseksi vaadittavat toimenpiteet voivat olla keskenään ristiriitaisia. (Jyväskylän kaupunki 2018a, 4.) Metsän roolin

muutos elinkeinosta vapaa-ajan harrastusten kohteeksi on vaikuttanut suomalaiseen metsäkulttuuriin sekä metsien arvottamistapoihin. Vapaa-ajan muuttuminen kaupungistumisen ja uusien elinkeinojen myötä johdatti monet vähitellen katsomaan ja kokemaan metsiä uusilla tavoilla, jotka eivät enää keskittyneet metsiin elinkeinona. (Haikari ym. 2012, 347.)

Yleisesti ihmisten metsiin liittyvät arvot ovat muuttuneet erittäin paljon vuosien saatossa. Aikaisemmin metsä oli raaka-aineen lähde niin rakentamiseen kuin leivontaankin. Nykyään luontoarvot ovat jo monella ihmisellä suuremmat kuin taloudelliset raaka-ainearvot, varsinkin ihmisillä, jotka eivät itse omista metsää mutta käyttävät metsää virkistymiseen ja luonnontuotteiden keräämiseen. Varsinkin kaupunkien lähimetsät, sekä lähellä sijaitsevat laajemmat metsäkokoaisuudet nousevat esiin, kun metsien luonto- ja virkistysarvoista puhutaan.

3.2 Metsien saavutettavuus

Saavutettavuus, kuten arvotkin, ovat usein jokaiselle henkilökohtaisesti erilaisia. Toinen voi mieltää usean kilometrin päässä olevan metsän helposti saavutettavaksi, kun taas toinen näkee jo 500 metrin päässä olevan metsän kaukana. World Health Organization suosittelee vuonna 2016 julkaistussa artikkelissaan, että jokaisella ihmisellä asuinpaikasta riippumatta tulisi olla enintään 300 metrin tai viiden minuutin kävelymatkan päässä kotoa vähintään kahden hehtaarin kokoinen viheralue tai metsä. (WHO 2016, 25.)

Yksittäisen henkilön mielikuvaan saavutettavuudesta voi merkittävästi vaikuttaa ikä, kunto, lähimetsän laatu sekä omat mieltymykset luontoon ja metsiin. Valtaosa ihmisten lähellä olevista metsistä on kaupunkien taajametsiä. Tilastokeskuksen tilastotietokannan mukaan suomalaisista 86,6 % asui taajamissa vuonna 2020 (Tilastokeskus 2020). Taajamametsien tärkeimpiä ominaisuuksia ovat niiden saavutettavuus ja vetovoimaisuus, jotka houkuttelevat lähialueiden asukkaita ulkoilemaan. (Hamberg ym. 2012, 22.)

Metsien virkistys- ja suojeluarvojen korostuminen viime vuosina on lisännyt myös metsien saavutettavuuden merkitystä. Retkeily ei ole enää vain harvojen erähenkisten seikkailijoiden harrastus vaan 2000-luvun aikana arkistunut ma-

talán kynnyksen vapaa-ajan viettotapa. Metsähallituksen käyntimääräkartoituksen mukaan esimerkiksi kansallispuistojen käyntimäärät ovat lähes nelinkertaistuneet 19 vuodessa. Uusia kävijäennätyksiä on tehty joka vuosi, ja vuonna 2019 kansallispuistoissa vieraili yli 3,2 miljoonaa henkeä. (Kuusiahon 2020.)

Lähietäisyydellä sijaitsevat ja helposti saavutettavat luontopaikat ovat ensiarvoisen tärkeitä hyvinvoinnille ja kansanterveydelle. Ne saavat liikkeelle ja ylläpitävät luontosuhdetta osana jokapäiväistä elämää. (Leppänen & Pajunen 2017, 32.) Metsissä kulkeva virkistysreitistö on keskeinen siinä, kuinka helposti asukkaat pääsevät metsään ja miten he hyödyntävät metsiä. Metsissä on suuri potentiaali toimia asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämässä. Panostuksilla virkistysreitteihin sekä niiden varusteisiin ja opastamiseen voisi olla entistä suurempi merkitys metsien virkistysmahdollisuuksien hyödyntämisessä. (Jyväskylän kaupunki 2018b.)

3.3 Metsien käyttö

Metsien käyttö voidaan yleisesti jakaa taloudelliseen hyödyntämiseen ja virkistyskäyttöön. Suomessa jokamiehenoikeudet antavat hyvin laajat mahdollisuudet yksityisten metsien virkistyskäyttöön liikkuen ja luonnontuotteita keräten. Metsien taloudellinen hyödyntäminen on jokaisen metsäomistajan oman päätöksen varassa. Kaupunkien metsissä tämä yhdistyy, kun kaupunkien metsät jaetaan hoitoluokkiin ja näin hyvin lähekkäin ja osin jopa päällekkäin, jos talousmetsää hyödynnetään esimerkiksi liikuntareittien tekoon.

Maisematutkimuksen mukaan vetovoimaisia ovat vaihtelevat, visuaalisesti monimuotoiset, kerrokselliset, monilajiset ja valoisa metsät, joissa on helppo liikkua (Faehnle ym. 2014, 80). Kaupunkien metsiä käytetään hyvin laajasti vapaa-ajan viettoon, liikuntaan, virkistykseen, palautumiseen sekä hyödynnetään metsien antimia, kuten keräämällä sieniä ja marjoja.

3.4 Jyväskylän kaupunkilaisten osallistaminen päätöksen tekoon

Lain mukaan kansalaisilla on oikeus vaikuttaa itseään koskevaan päätösten tekoon ja osallistua yhteiskunnan toimintaan ja sen kehittämiseen. Osallisuus

määrittyä lainsäädännössä siten vaikuttamiseksi itseään koskevaan päätöksentekoon mutta myös osallistumista yhteiskunnan toimintaan ja kehittämiseen. Julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. (Perustuslaki 11.6.1999/731, 2. luku 14§.)

Päätöksenteon näkökulmasta kuntalain velvoittama oikeus osallistua kunnan toimintaan voi tarkoittaa esimerkiksi asukkaiden mielipiteiden selvittämistä päätöksenteossa olevasta asiasta ennen varsinaista luottamustoimielinten päätöksentekoa. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) on menetelmä, jonka avulla voidaan tarkastella päätettävänä olevan asian vaikutuksia ennalta useista eri näkökulmista, kuten talouden, ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin näkökulmasta. Vaikutusten ennakoarviointi vastaa osaltaan mm. hallintolain 31.§ velvoittamaan riittävään ja asianmukaiseen valmisteluun. (Jyväskylän kaupunki 2022.)

Kunnan avoimella viestinnällä vahvistetaan asukkaiden osallisuutta ja luottamusta kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Myös keskeneräisistä asioista, kuten meneillään olevasta palveluverkkotarkasteluista, on tarkoituksenmukaista viestiä. Avoimella viestinnällä kunta saa asioiden valmisteluun mahdollisimman paljon ja monipuolisesti asukkaiden näkemyksiä, kokemuksia ja mielipiteitä. Kun asukkaat otetaan riittävän ajoissa mukaan suunnitteluun monipuolista viestintää hyödyntäen, antaa se valmistelulle selkänöjää ja mahdollistaa myös laadullisesti parempaa päätöksentekoa. Se myös osaltaan vähentää päätöksistä tehtäviä valituksia ja tehostaa päätöksentekoa. (Kuntaliitto 2022.)

Jyväskylän kaupunki järjestää vuosittain useita asukaskyselyitä eri aiheista, joiden kautta saadaan tietoa kyselyn aiheesta mutta samalla myös kokonaisuuksiin vaikuttavista asioista. Esimerkiksi asuinalueen uudet palvelut, asuinalueelle tehty tai suunniteltu kaavoitus, tehdyt tai suunnitellut puisto tai metsänhoidolliset toimenpiteet. Nämä kaikki vaikuttavat aina koko asuinalueen ja mahdollisesti kaupungin tekemiin toimenpiteisiin jatkossa tai jo suunnitteluvaiheessa oleviin toimenpiteisiin uusilla asuinalueilla.

Kaupunki mahdollistaa asukkaiden osallistumisen asuinalueiden kehittämiseen erilaisten palveluiden, kuten kaavoituksen ja katusuunniteluun kautta,

sekä tietysti kaupungin päätöksentekoon kuntavaaleilla valittujen edustajien kautta.

3.5 Metsäkysely ja lähimetsäkyselyt

Metsäkyselyt ovat osa kaupungin metsäohjelmaa ja sen viestintää. Metsäkyselyt tehdään metsäohjelman puitteissa kolmen vuoden välein alkaen vuodesta 2019. Metsäkyselyssä kaupungin asukkailta kartoitetaan laajasti mielipiteitä kaupungin metsistä ja niiden hoidosta. Metsäkysely koskee kaikkia kaupungin omistamia metsäalueita (Jyväskylän kaupunki. 2018b.)

Metsäkyselyn lisäksi kaupunki tekee vuosittain lähimetsäkyselyitä niillä alueilla, joilla sen metsänhoidollisia toimenpiteitä tehdään tai tullaan tekemään. Lähimetsäkyselyillä kartoitetaan kyseisen alueen asukkaiden mielipiteitä toimenpiteistä ja niiden onnistumisesta. Samoin asukkaita informoidaan mahdollisuudesta esittää toiveita esimerkiksi kaadettavista puista ennen metsänhoidollisten toimenpiteiden aloittamista. Joillain alueilla tehdään lähimetsäkyselyt ennen metsänhoidollisia toimenpiteitä ja toinen kysely noin vuosi toimenpiteiden jälkeen, jotta saadaan kyseisen alueen asukkailta tietoa, miten toimenpiteet ovat onnistuneet ja voidaan vertailla niitä ennakkokyselyn tuloksiin (Jyväskylän kaupunki. 2018b.)

4 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmänä tässä työssä käytettiin kvantitatiivista kyselytutkimusta. Kvantitatiivinen tutkimus on määrällinen tutkimus. Sen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Se edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta. Aineiston keruussa käytetään yleensä standardoituja tutkimuslomakkeita valmiine vastausvaihtoehtoineen. Asioita kuvataan numeeristen suureiden avulla, ja tuloksia voidaan havainnollistaa taulukoin ja kuvioin. Usein selvitetään myös eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. (Heikkilä 2014, 15.)

Kysely toteutettiin internetpohjaisella kyselylomakkeella. Kyselyä rajattiin niin, että samasta IP-osoitteesta voi vastata kyselyyn vain kerran. Internetlomakkeiden teko vaatii asiantuntemusta ja kyselyn onnistuminen riippuu hyvin paljon kyselyn teknisestä toteutuksesta. Kyselyn kohdentaminen tutkimuksen kohderyhmälle on usein ongelmallista. On ratkaistava, miten tutkittaville saadaan tieto tutkimuksesta ja miten mahdollisimman hyvin estetään otokseen kuulumattomien henkilöiden vastaaminen. Toisaalta tulee estää saman henkilön vastaaminen useampaan kertaan. (Heikkilä 2014, 17.)

4.2 Tutkimusaineisto

Tässä opinnäytetyössä käytetty tutkimusaineisto kerättiin vuonna 2019 ja vuonna 2022 Jyväskylän kaupunkilaisille järjestetyssä asukaskyselyssä Jyväskylän kaupungin metsistä. Vuoden 2019 aineisto oli valmiina ja vuoden 2022 osalta aineisto kerättiin tässä työssä. Molempina vuosina oli kaikille kaupungin asukkaille avoin verkkokysely sekä tuhannelle asukkaalle lähetetty kohdennettu verkkokysely. Kohdennettuun kyselyyn valituille lähetettiin postitse kutsu vastata kyselyyn, vastausohjeet sekä tietoa Jyväskylän kaupungin metsistä. Kyselyissä kysymykset olivat identtiset keskenään.

Kohdennettuun kyselyyn valittiin vuonna 2019 ositetulla satunnaisotannalla 1000 jyvaskyläläistä, jossa asukkaat jaettiin ryhmiin postinumeron, sukupuolen ja iän perusteella. Vuoden 2022 kyselyssä hyödynnettiin Jyväskylän kaupungin omaa asiakasrekisteriä painottaen postinumeroalueita keskustan ulkopuolella. Tavoitteena kohdennetussa kyselyssä oli saada vastauksia mahdollisimman laajasti kaikilta kaupungin postinumeroalueilta. Vuonna 2019 kohdennetun kyselyn vastausprosentti oli 17,4 (174 vastaajaa) (Jyväskylän kaupunki. 2019) ja vuonna 2022 vastausprosentti oli 15,4 (154 vastaajaa).

Avoin kysely oli auki kaikille kaupungin asukkaille ja siitä tiedotettiin kaupungin omissa tiedotuskanavissa, sosiaalisessa mediassa ja paikallisissa lehdissä, kuten kaupungin tiedotuslehdessä, Suur-Jyväskylän lehdessä ja Keski-suomalaisessa. Vuonna 2019 avoimeen kyselyyn vastasi 586 ja vuonna 2022 627 vastaajaa.

Metsäkyselyt toteutettiin Maptionnaire-verkkokyselyohjelmalla. Maptionnaire on karttapohjainen kyselyohjelma, joka on suunnattu kaupunkien ja kuntien kyselyiden tekoon asukkailleen. Maptionnaire on selainpohjainen ohjelma, jossa voi tehdä kyselyitä, hyödyntää karttapohjia kyselyissä ja analysoida kyselyiden tuloksia. (Maptionnaire 2022.)

Kyselyt olivat avoinna elokuun 2019 ja elo-syyskuun 2022 aikana. Vastausaika oli kumpanakin vuotena neljä viikkoa. Kysely oli jaettu viiteen osioon, joiden otsikot olivat taustatiedot, merkitse kartalle, metsäarvot, kaupungin metsien saavutettavuus ja lopuksi. Taustatiedoissa selvitettiin vastaajien yleisiä taustoja kuten, ikäluokka, elämäntilanne ja asuinalue. Taustatiedoissa selvitettiin myös metsäkäyntien määrä, motivointitekijät ja käytettävät väylät. Vuoden 2022 kysely on nähtävissä liitteessä 1.

Karttakysymyksissä pyydettiin merkitsemään kartalle lähimetsä, itselleen tärkeät metsät, vaikeasti saavutettavat metsät sekä virkistymetsät. Nämä kysymykset on jätetty tämän opinnäytetyön ulkopuolelle mahdollisesti omaksi tutkimukseksi.

Metsiin liittyvissä arvoissa kysyttiin eri metsäarvoja, niiden tärkeyttä ja miten ne toteutuvat omalla asuinalueella. Näillä kysymyksillä tavoitellaan tietoa vastaajien metsiin kohdistamista arvoista ja odotuksista sekä niiden toteutumisesta kaupungin metsissä.

Metsien saavutettavuuden kysymyksillä haluttiin selvittää, kuinka lähellä metsät vastaajien mielestä ovat ja miten he metsiin kulkevat. Näin saadaan tietoa esimerkiksi siitä, kuinka julkisen liikenteen reittiverkosto tukee metsiin kulke- mista sekä kuinka hyvin kaupunki on onnistunut omassa viestinnässään met- sistä ja esimerkiksi valmiiden reittien suunnittelussa.

4.3 Vastaajien taustaa

Vuoden 2019 kyselyssä huomioitiin kaikki loppuun asti kyselyn vastanneet, ja vuonna 2022 huomioitiin kaikki, jotka vastasivat yli puoleen kysymyksistä. Eniten kysely jätettiin kesken molemmilla kerroilla karttaosion kysymyksissä,

joissa pyydettiin merkitsemään kartalle erityisen tärkeät, lähi-, virkistys- ja vaikeasti saavutettavat metsät. Alla olevista taulukoista käy ilmi vastaajien määrä (taulukko 1) ja sukupuoli (taulukko 2) kyselyittäin.

Taulukko 1. Vastaajien määrä Jyväskylän metsäkyselyssä vuosina 2019 ja 2022

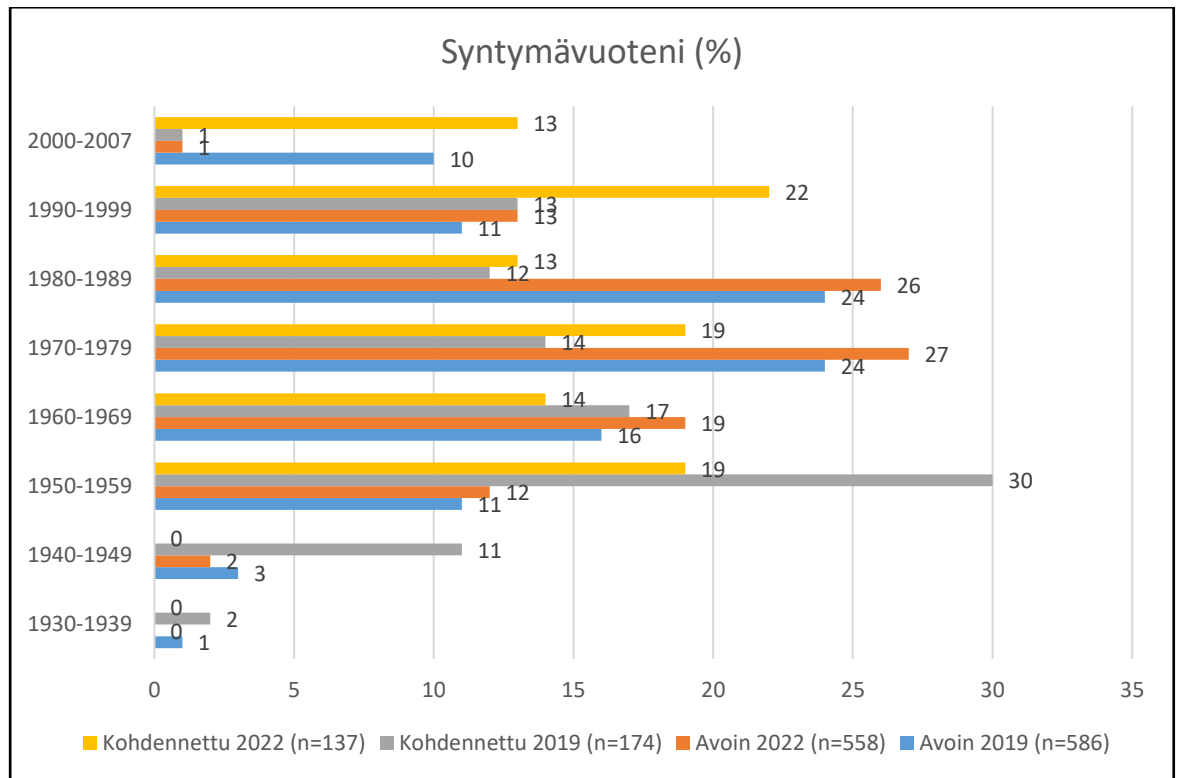
Kyselyyn vastanneet	Avoim	Kohdennettu
2022	627	151
2019	586	174

Taulukko 2. Jyväskylän metsäkyselyn vastaajien sukupuolijakauma vuosina 2019 ja 2022

Avoim	Nainen / Tyttö	Mies / Poika	Ei halua kertoa
2022	70 %	28 %	2 %
2019	55 %	42 %	3 %
Kohdennettu	Nainen / Tyttö	Mies / Poika	Ei halua kertoa
2022	57 %	42 %	1 %
2019	52 %	47 %	1 %

Vuoden 2022 avoimeen kyselyyn vastasivat naiset aktiivisemmin kuin miehet ja ero vuoden 2019 kyselyyn on huomattava. (taulukko 2) Kohdennettuun kyselyyn vastaajien jakauma vastaa enemmän Jyväskylän tilastollista sukupuolijakaumaa molempina vuosina. Tilastojen mukaan Jyväskylän asukkaista vuonna 2019 (Jyväskylän kaupunki 2019, 9) sekä vuonna 2022 (Jyväskylän kaupunki 2021a) oli 51 % naisia ja 49 % miehiä.

Molemmilla kerroilla kyselyyn saatiin vastauksia laajasti kaikista ikäluokista sekä avoimeen että kohdennettuun kyselyyn (kuva 1).

Kuva 1. Jyväskylän metsäkyselyyn vastanneiden syntymävuosi vuosien 2019 ja 2022 kyselyissä

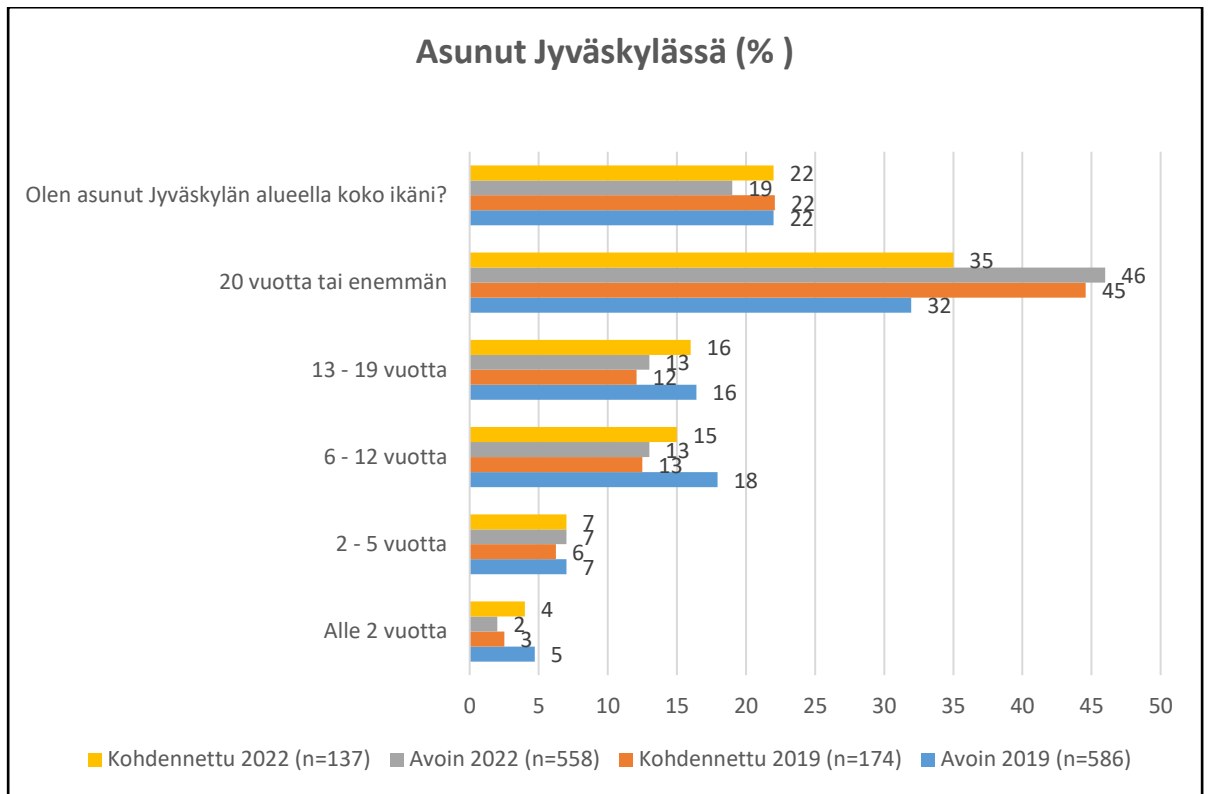
Vuoden 2022 kohdennettu kysely vastaa hyvin Jyväskylän kaupungin ikärakennetta suurimman ikäryhmän ollessa 20–29-vuotiaat. Vuoden 2019 kohdennetussa kyselyssä yli 60-vuotiaiden osuus on suurempi kuin kaupungin ikäjakaumassa. Molempina vuosina avoimessa kyselyssä painottuu 40–60-vuotiaiden osuus hivenen ikäjakaumaa suuremmaksi. Kuitenkaan mikään ikäryhmä ei muodostu selvästi hallitsevaksi vastaajien joukossa. (Jyväskylän kaupunki 2021a.)

Molempina vuosina avoimeen ja kohdennettuun kyselyyn saatiin hyvin vastauksia laajasti koko kaupungin maantieteelliseltä alueelta. Vastausten määrä on suurin alueilla, joissa asutus on suurinta. Poikkeuksen tekee vuoden 2022 kohdennettu kysely, jossa kysely lähetettiin painottaen keskustan ulkopuolisia asuinalueita (taulukko 3).

Taulukko 3. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden asuinalue postinumeron perusteella

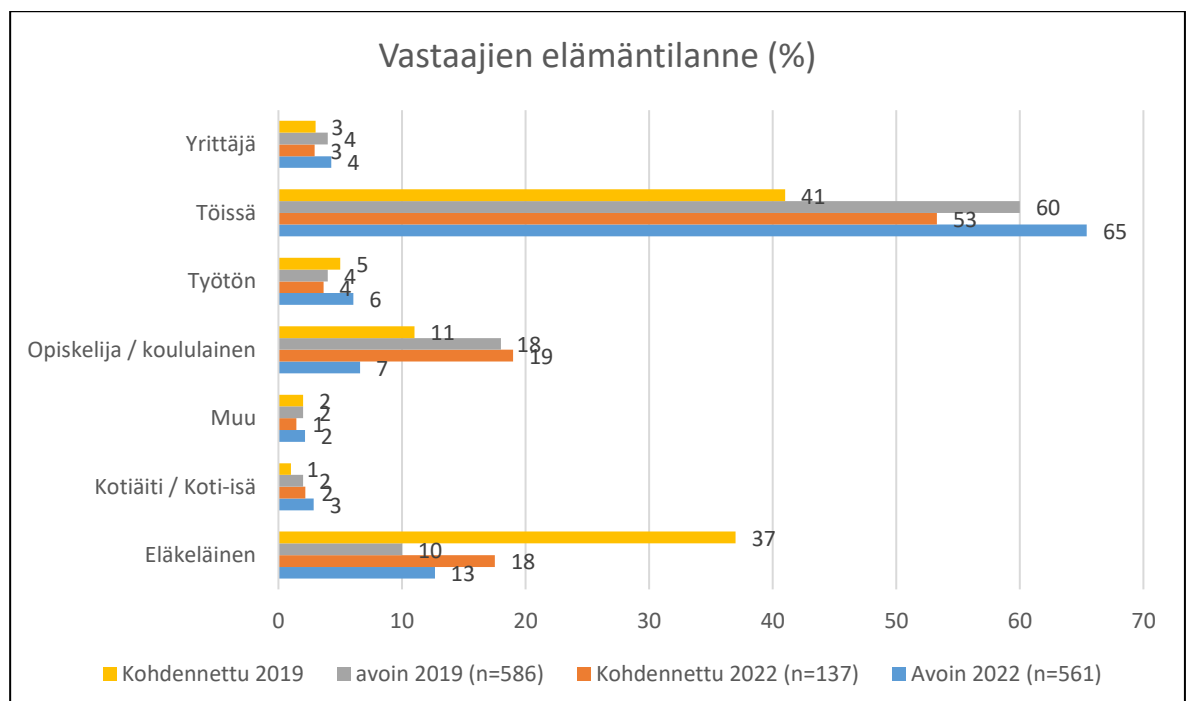
Asuinalueeni?	Avoim 2019	Avoim 2022	Kohdennettu 2019	Kohdennettu 2022
40100 Keskusta	59	39	22	0
40200 Mannila-Taulumäki	12	30	2	4
40250 Ritoniemi-Lohikoski	35	20	9	4
40270 Palokka, Pappilanrinne	29	35	15	12
40320 Seppälä	18	9	7	10
40340 Huhtasuo	12	14	7	4
40400 Halssila	18	18	3	9
40420 Jyskä	12	21	3	6
40500 Keljo-Ristonmaa	12	18	3	4
40520 Kuokkala-Ristikivi	76	67	34	15
40530 Keljonkangas	29	30	10	8
40600 Mattilanpelto	12	10	3	2
40620 Kukkumäki	1	3	0	2
40630 Kypärämäki	12	20	5	2
40640 Keltinmäki	47	30	5	5
40660 Ruoke - Länsi-Palokka	5	3	2	3
40700 Mäkimatti	23	15	5	8
40720 Nisula	12	11	2	5
40740 Kortepohja	70	54	14	8
40800 Vaajakoski	41	48	10	13
40820 Haapaniemi	5	5	0	1
40900 Säynätsalo	12	42	3	2
41120 Puuppola	0	5	2	4
41140 Kuikka	0	2	0	0
41160 Tikkakoski	12	14	2	2
41450 Leppälahti	1	2	0	0
41630 Oravarasaari	5	1	0	0
41800 Korpilahti	5	16	2	4
41820 Saakoski	0	0	0	1
41860 Tikkala-Rannila	1	2	2	1
41880 Oittila	0	1	0	0
41930 Kuohu	5	2	0	1
41940 Vesanka	5	6	2	3
Yhteensä	586	593	174	143

Molemmilla kerroilla kyselyyn vastasivat eniten pitkään Jyväskylässä asuneet. (kuva 2). Vuonna 2019 koko ikänsä Jyväskylässä asuneita vastanneista oli 22 % sekä avoimessa että kohdennetussa kyselyssä. Vuonna 2022 koko ikänsä Jyväskylässä asuneita oli 19 % avoimessa ja 22 % kohdennetussa kyselyssä. Yli 20 vuotta Jyväskylässä asuneita oli vuonna 2019 avoimessa 32 % ja kohdennetussa kyselyssä 45 %. Vuonna 2022 yli 20 vuotta Jyväskylässä asuneita oli 46 % avoimessa ja 35 % kohdennetussa kyselyssä.

Kuva 2. Metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden asuinaika Jyväskylässä.

Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien työtilannetta. Kaikissa kyselyissä molempina vuosina suurin vastaajien ryhmä oli työssä käyvät. Muuten hyvin samankaltaisesta jakaumasta poikkeaa vuoden 2019 avoimen kyselyn eläkeläisten suuri 37 % osuus (kuva 3).

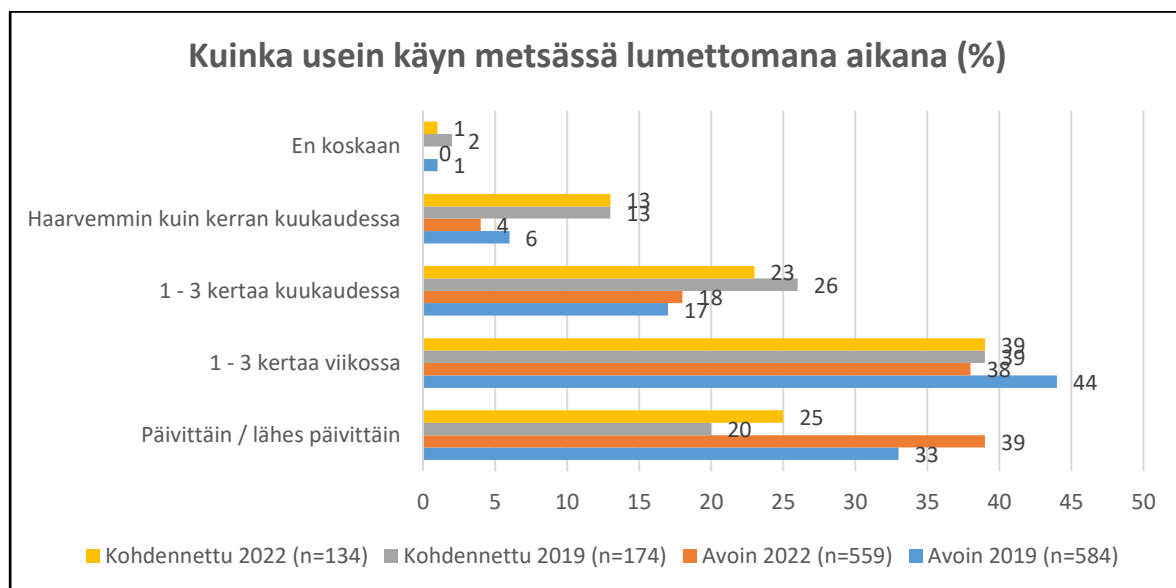
Kuva 3. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden työtilanne

Kun verrataan vastaajien elämäntilannetta Jyväskylän kaupungin väestön rakenteeseen vastaa avoimien kyselyiden rakenne hyvin kaupungin väestön rakennetta työssäkäyvien osalta, joka vuonna 2021 oli 66,5 %, kun taas työttömien osuus vastaajista jää alle kaupungin työttömyysprosentin, joka oli vuonna 2021 13,7 %. (Jyväskylän kaupunki 2021a; Jyväskylän kaupunki 2021b).

5 METSÄKYSELY 2022 JA 2019, TULOKSET JA VERTAILU

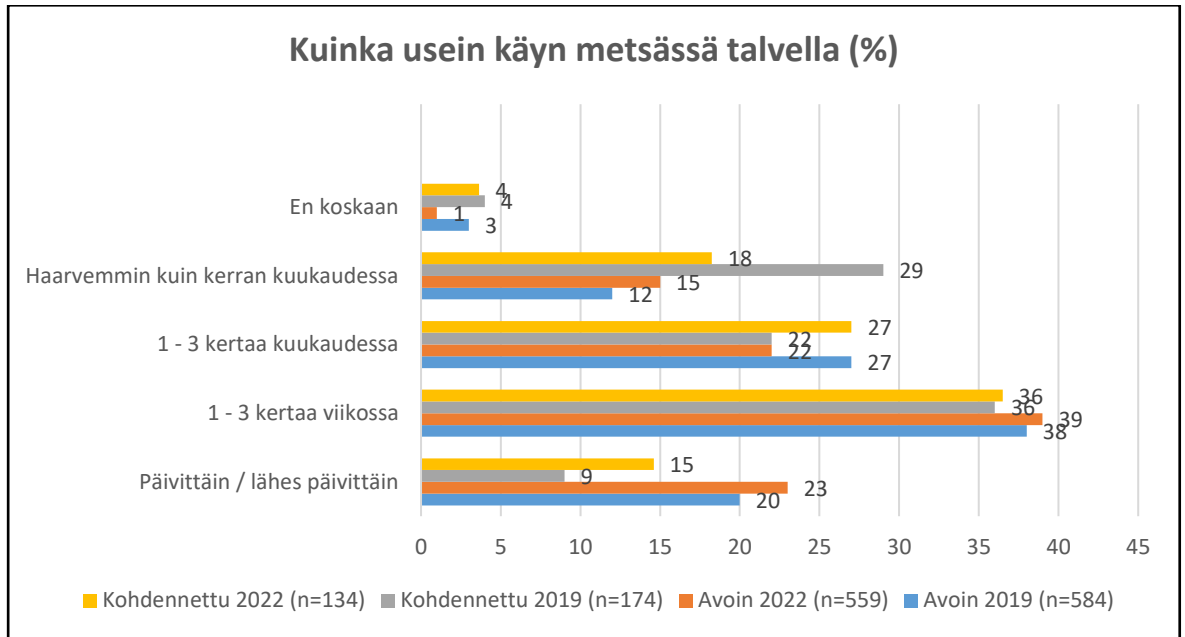
5.1 Vastaajien metsäkäynnit

Jyväskylän metsäkyselyissä kysyttiin vuosina 2019 ja 2022 vastaajien metsäkäyntien määrää lumettomaan aikaan. Valtaosa vuoden 2019 ja vuoden 2022 kumpaankin kyselyyn vastanneista kävi metsässä vähintään viikoittain (kuva 4). Kummallakin kerralla kohdennettuun kyselyyn vastanneet kävivät metsässä harvemmin kuin avoimeen kyselyyn vastanneet.

Kuva 4. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden metsäkäyntien määrä lumettomana aikana

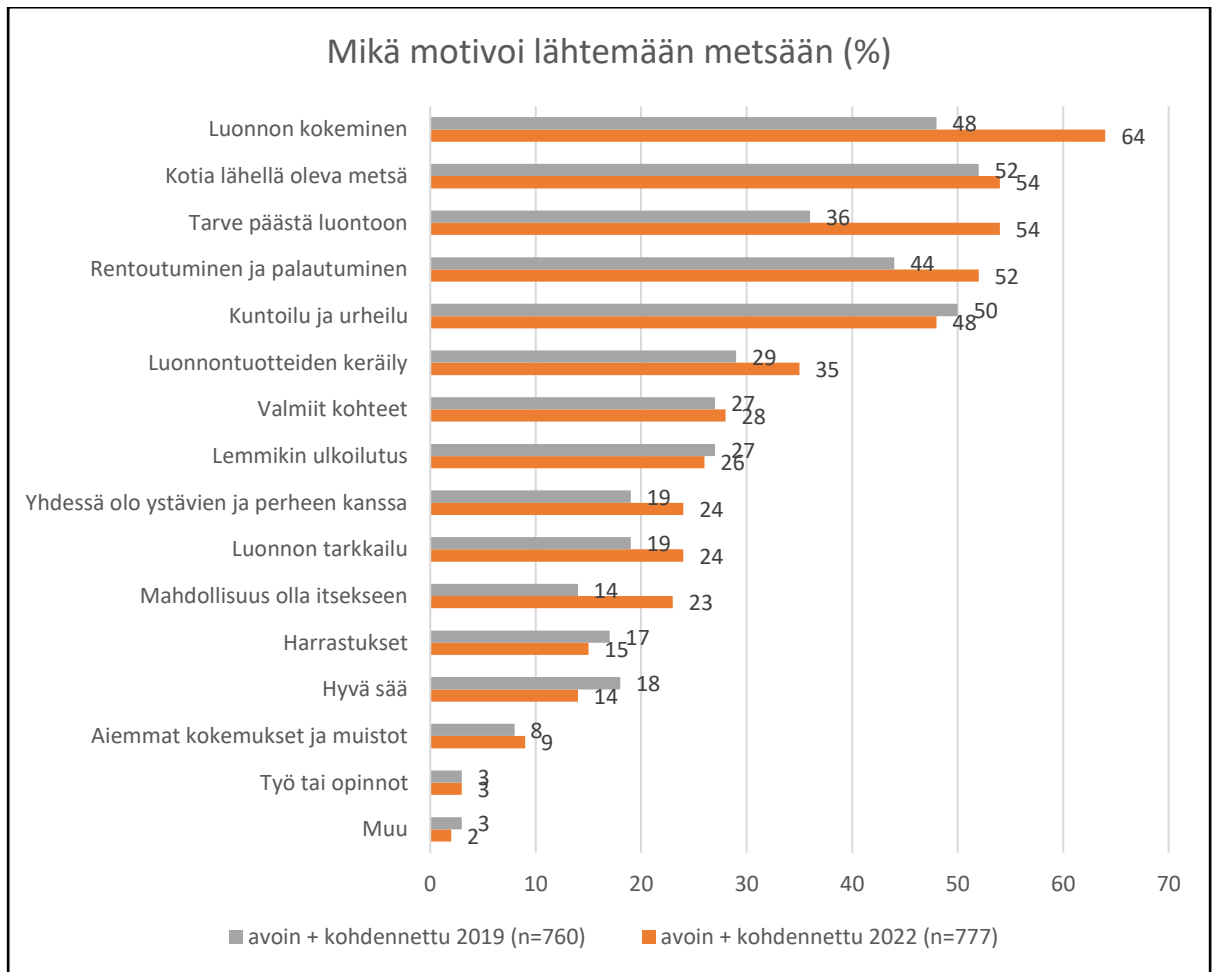
Metsäkäyntien määrä laskee jonkin verran kesään verrattuna, kun kysyttiin metsäkäyntien määrää talvella. Kuitenkin edelleen yli puolet avoimeen kyselyyn vastanneista ja lähes puolet kohdennettuun kyselyyn vastanneista kävi metsässä viikoittain niin vuonna 2019 kuin vuonna 2022. Metsäkäyntien määrä talvella kasvoi lähes päivittäin ja 1–3 kertaa viikossa metsässä kävijöiden joukossa vuodesta 2019 vuoteen 2022 (kuva 5).

Kuva 5. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden metsäkäyntien määrä talvisin

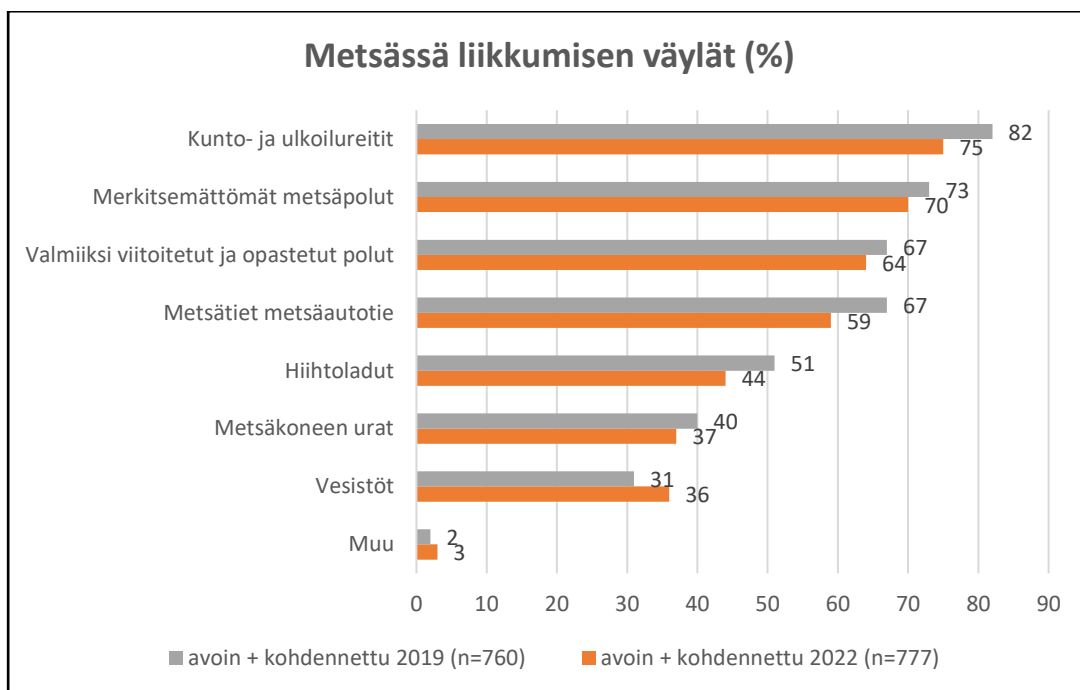
Vastaajia pyydettiin miettimään, omien metsäkäyntien tärkeintä motiivia 12 edellisen kuukauden ajalta. Lisäksi pyydettiin valitsemaan 1–5 eniten motivoivaa asiaa listalta. Vuonna 2022 kolme eniten metsään motivoivaa asiaa oli luonnon kokeminen (64 %), kotia lähellä oleva metsä (54 %) ja tarve päästä luontoon (54 %) (kuva 6).

Vuoden 2019 kyselyssä kolme eniten metsään lähtemiseen motivoivaa asiaa olivat kotia lähellä oleva metsä (52 %), kuntoilu ja urheilu (50 %) ja luonnon kokeminen (48 %) (kuva 6).

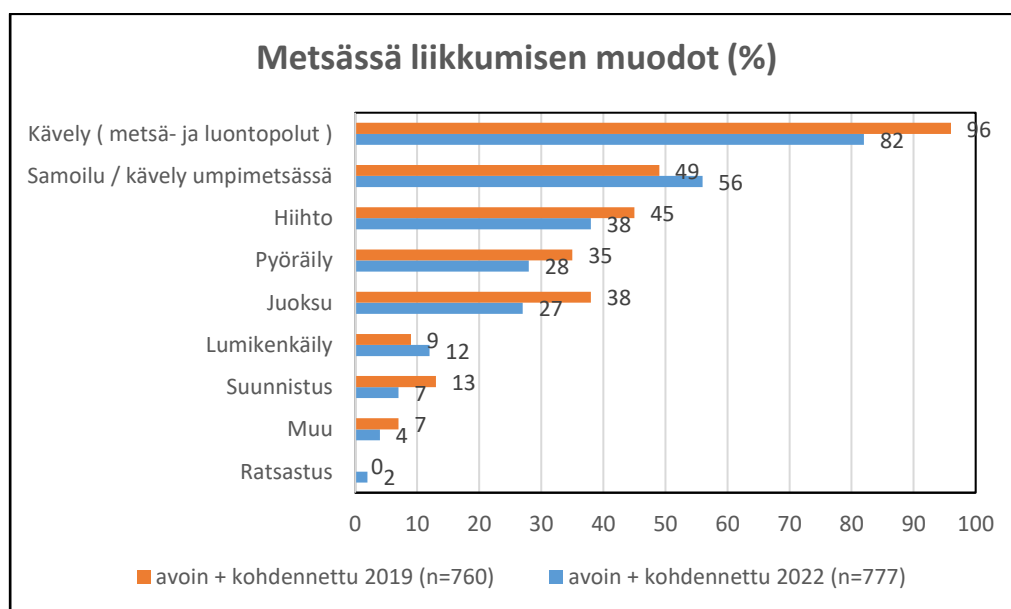
Kuva 6. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden motiivi metsään lähtemiselle

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kaikki edellisen 12 kuukauden aikana käyttämänsä reitit metsässä. Järjestys oli sama vuonna 2019 ja vuonna 2022 (kuva 7). Suosituimpina liikkumisen väylinä nähtiin kunto- ja ulkoilureitit, merkittömät metsäpolut ja valmiiksi opastetut reitit. Avoimissa palautteissa toivottiin mahdollisuutta liikkua valmiilla reiteillä metsässä myös talvisin, jolloin ne on varattu hiihtäjille.

Kuva 7. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden suosituimmat liikkumisen väylät metsässä

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kaikki liikkumisen muodot, joita he ovat metsässä käyttäneet edellisen 12 kuukauden aikana (kuva 8).

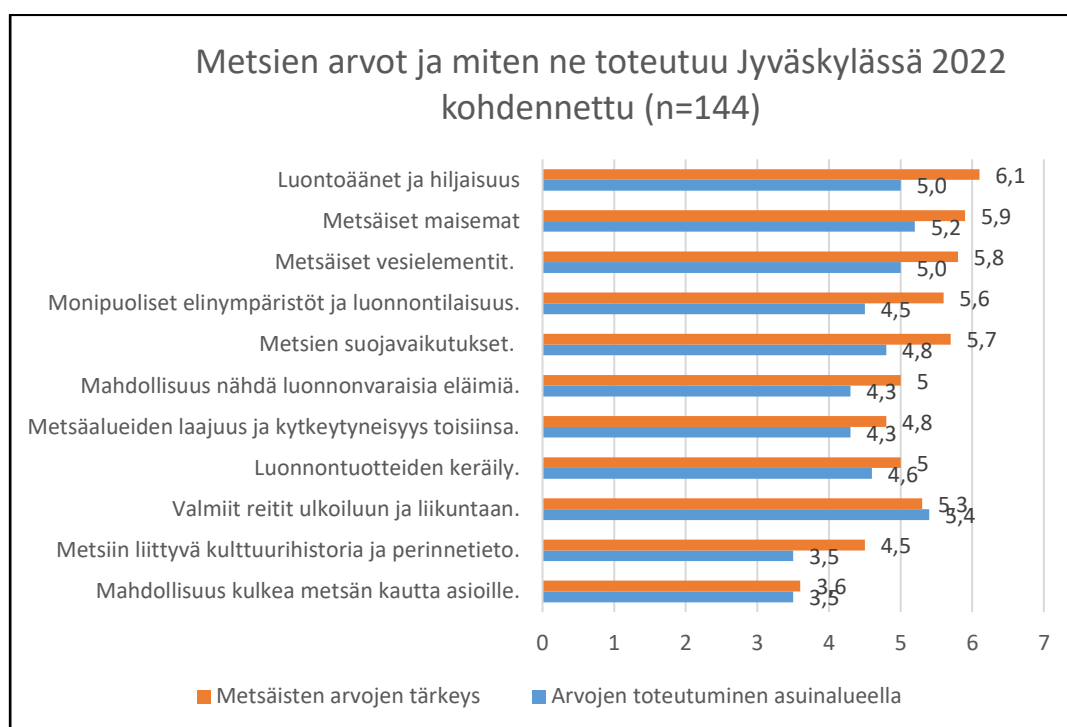
Kuva 8. Jyväskylän metsäkyselyyn vuosina 2019 ja 2022 vastanneiden suosituimmat liikkumisen muodot.

Sekä vuonna 2019 että vuonna 2022 kolme suosituinta oli samat, kävely, samoilu umpimetsässä ja hiihto. Vuoden 2022 kyselyssä pyöräily oli ohittanut juoksun ja ratsastus oli saanut 2 % vastauksista, kun vuonna 2019 sillä ei ollut

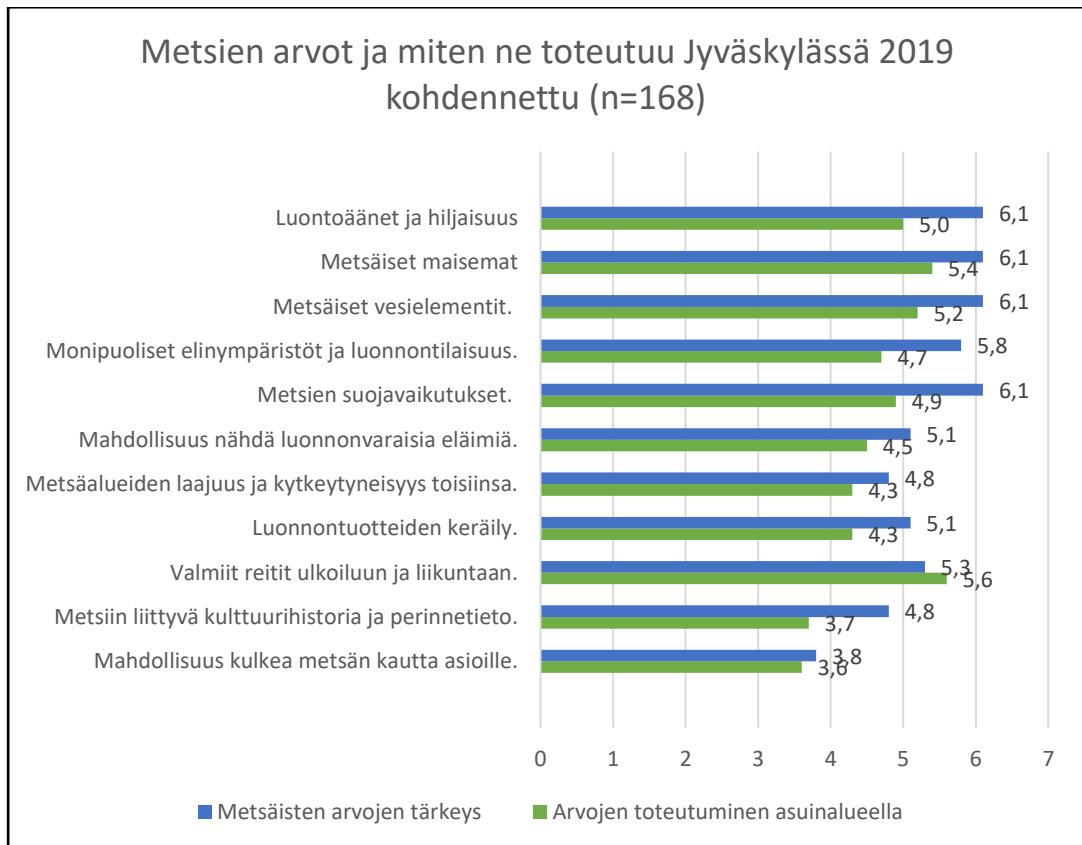
lainkaan valintoja. Kohdan muu valinneilla suosituin annettu lisätieto oli frisbeegolf molempina vuosina. Avoimessa palautteessa myös toivottiin lisää frisbeegolftratoja, sekä nykyisten ratojen ylläpidon kehittämistä.

5.2 Metsien arvot ja niiden toteutuminen Jyväskylässä

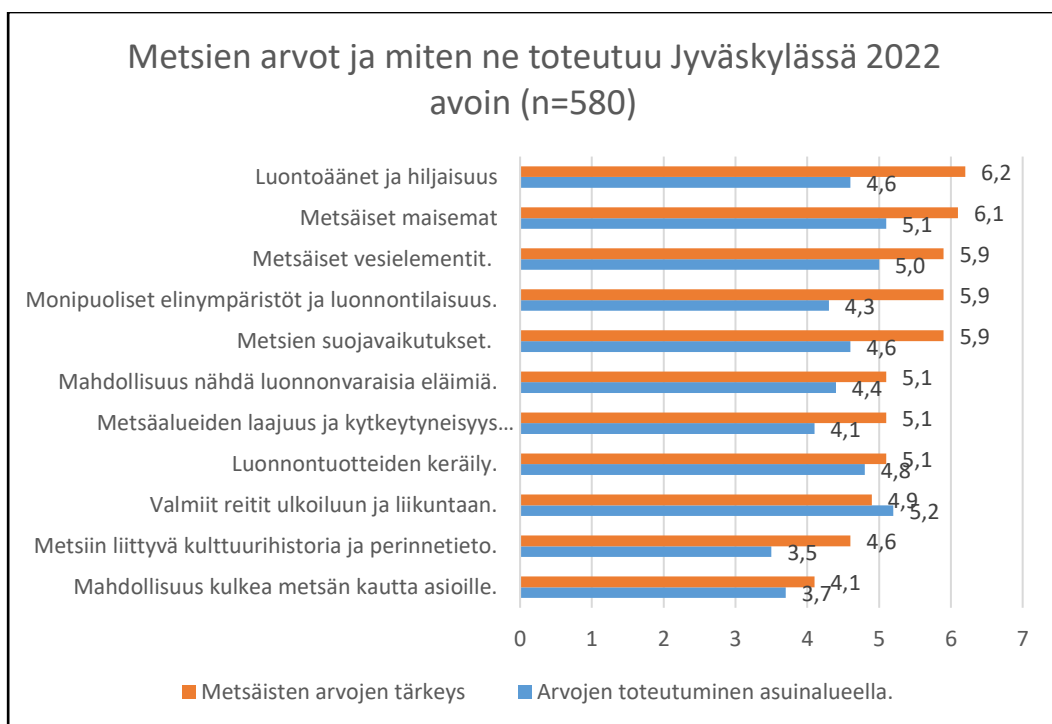
Vastaajia pyydettiin arvioimaan itselleen tärkeitä metsäarvoja niin Jyväskylässä kuin yleisestikin muualla Suomessa ja niiden toteutumista omalla asuinalueella Jyväskylässä. Arvoja oli valittavana 11, ja ne pisteytettiin asteikolla 1–7, niin että 1 oli vähän tärkeä ja 7 erittäin tärkeä (kuvat 9, 10, 11 ja 12).

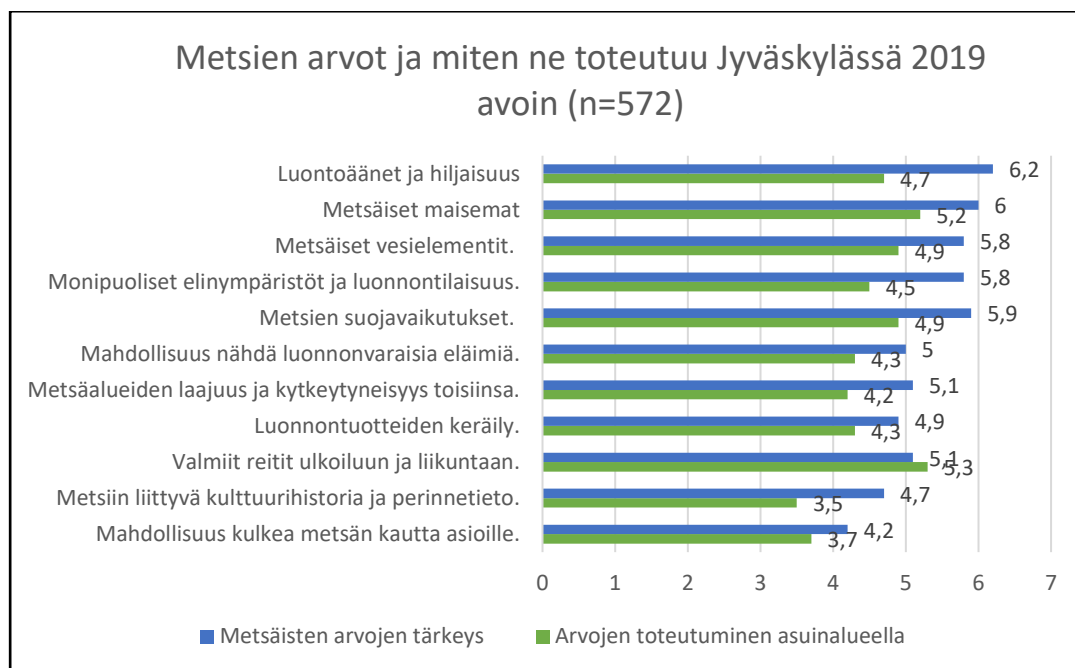
Kuva 9. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2022 vastanneiden tärkeimmät metsäarvot ja niiden toteutuminen

Kuva 10. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2019 vastanneiden tärkeimmät metsäarvot ja niiden toteutuminen

Kuva 11. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2022 vastanneiden tärkeimmät metsäarvot ja niiden toteutuminen

Kuva 12. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2019 vastanneiden tärkeimmät metsäarvot ja niiden toteutuminen

Molemmissa kyselyissä kaikki arvot koettiin tärkeiksi keskiarvoilla 3,6–6,1 kohdennetuissa kyselyissä ja keskiarvoilla 4,1–6,2 avoimissa kyselyissä. Arvojen sisällä vastuksien jakauma oli tasainen painottuen hyvin keskiarvon lähellä oleviin numeroihin. Arvojen tärkeydessä jakauma painottui asteikon yläpäähän numeroihin 4–7 ja arvojen toteutumisessa vastaosa vastauksista painottui numeroihin 3–5. Vastaajien joukossa oli jonkin verran kriittisiä vastaajia, jotka antoivat arvojen tärkeydelle 7 ja niiden toteutumiselle 1 tai 2.

Kaikissa neljässä kyselyssä molempina vuosina tärkeimmät arvot olivat samat: luontoäänet ja hiljaisuus, metsäiset maisemat, metsäiset vesielementit, metsien suojavaikutukset ja monipuoliset elinympäristöt ja luonnontilaisuus (kuvat 9, 10, 11 ja 12).

Parhaiten arvoista toteutuivat omalla asuinalueella valmiit reitit ulkoiluun ja liikuntaan, joka kaikissa kyselyissä ylitti arvo-odotuksen. Heikoiten toteutuivat samat arvot, jotka kyselyissä nousivat tärkeimmiksi arvoiksi. Näissä jäätiin arvo-odotuksesta kaikissa kyselyissä 0,8–1,6 pistettä. Molempina vuosina arvo-odotus toteutui paremmin kohdennettuun kyselyyn vastanneiden kesken, kun taas avoimessa kyselyssä erot arvo-odotuksen ja toteutuman välillä olivat isommat (kuvat 9, 10, 11 ja 12).

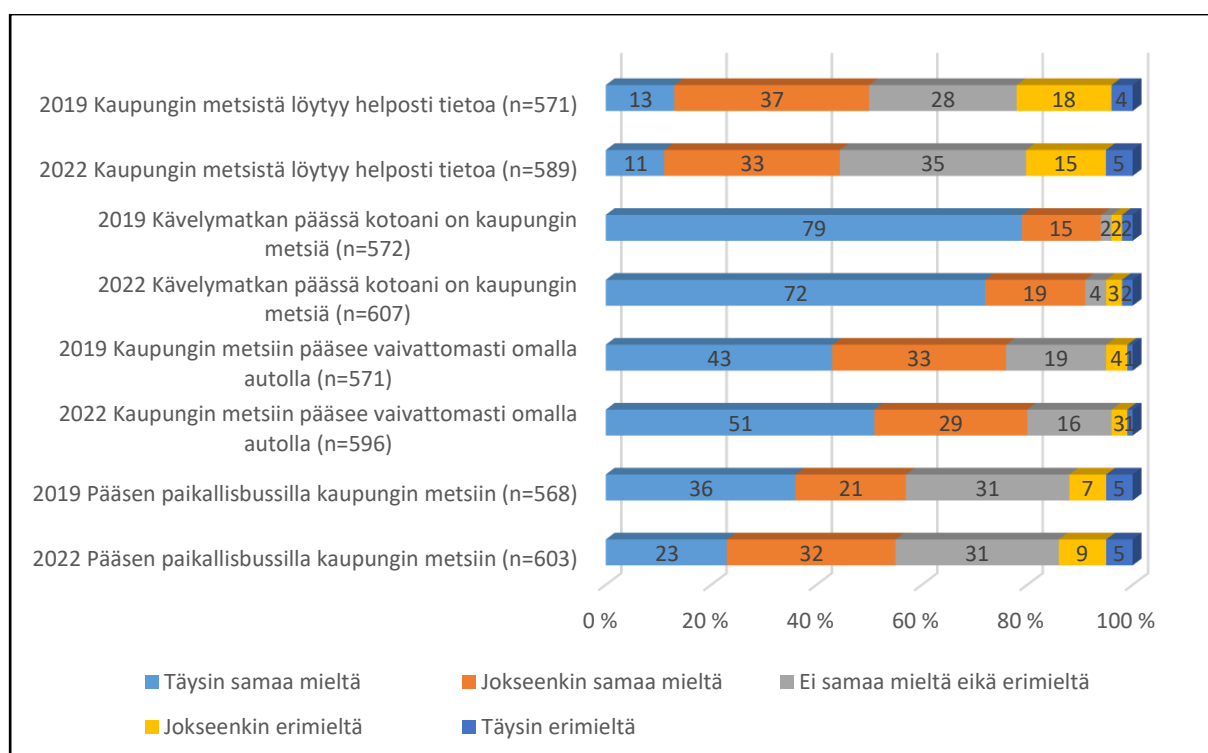
5.3 Jyväskylän metsien saavutettavuus

Saavutettavuus-osiossa vastaajilta kysyttiin Jyväskylän metsien saavutettavuudesta, kuten kuinka metsiin kuljetaan, löytyykö kaupungin metsistä tietoa, onko metsät turvallisia, miten metsät koetaan ja miten kaupungin metsiä hyödynnetään?

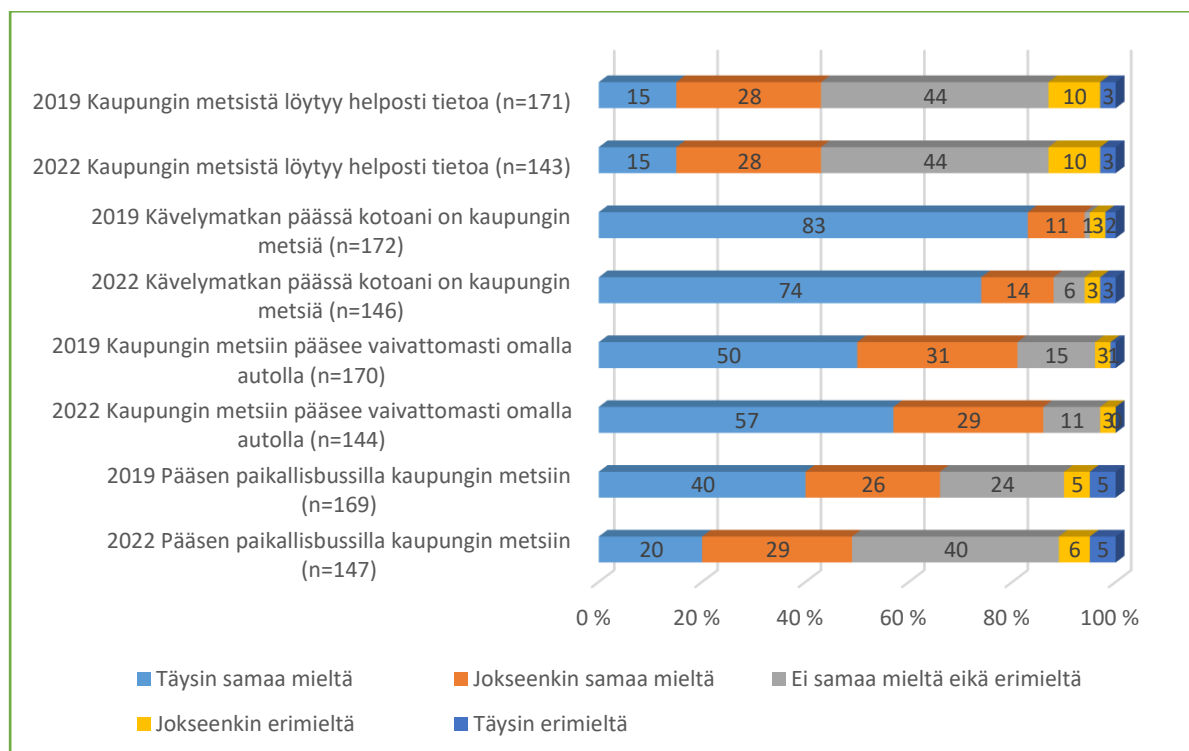
Kaikissa kyselyissä molempina vuosina käy ilmi, että kaupungin metsät ovat kävelymatkan päässä vastaajien kotoa. Vuoden 2022 avoimessa kyselyssä 91 % ja kohdennetussa kyselyssä 88 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä ”kävelymatkan päässä kotoani on kaupungin metsiä”. Vastaavat prosentit vuoden 2019 kyselyissä oli 94 % sekä avoimessa että kohdennetussa kyselyssä.

Väite ”kaupungin metsistä löytyy helposti tietoa” sai molempina vuosina alhaisimmat prosentit täysin samaa mieltä-kohtaan. Vuoden 2022 kyselyissä täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli avoimessa kyselyssä 11 % ja kohdennetussa kyselyssä 15 %, kun osuudet vuoden 2019 kyselyissä 13 % ja 15 %.

Sama väittämä keräsi myös paljon ”ei samaa eikä erimieltä” vastauksia väittämän ”pääsen paikallisbussilla kaupungin metsiin” ohella (kuvat 13 ja 14).

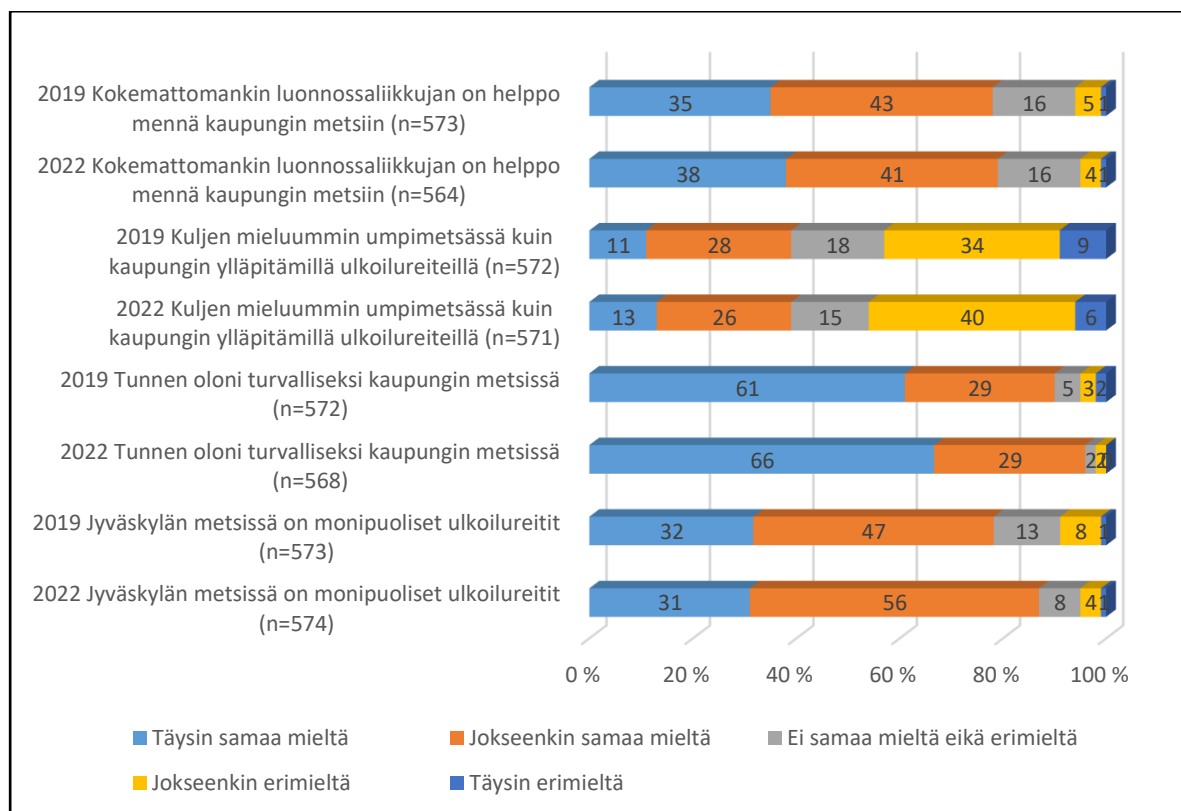

Kuva 13. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastaajien käsitys metsien saavutettavuudesta.

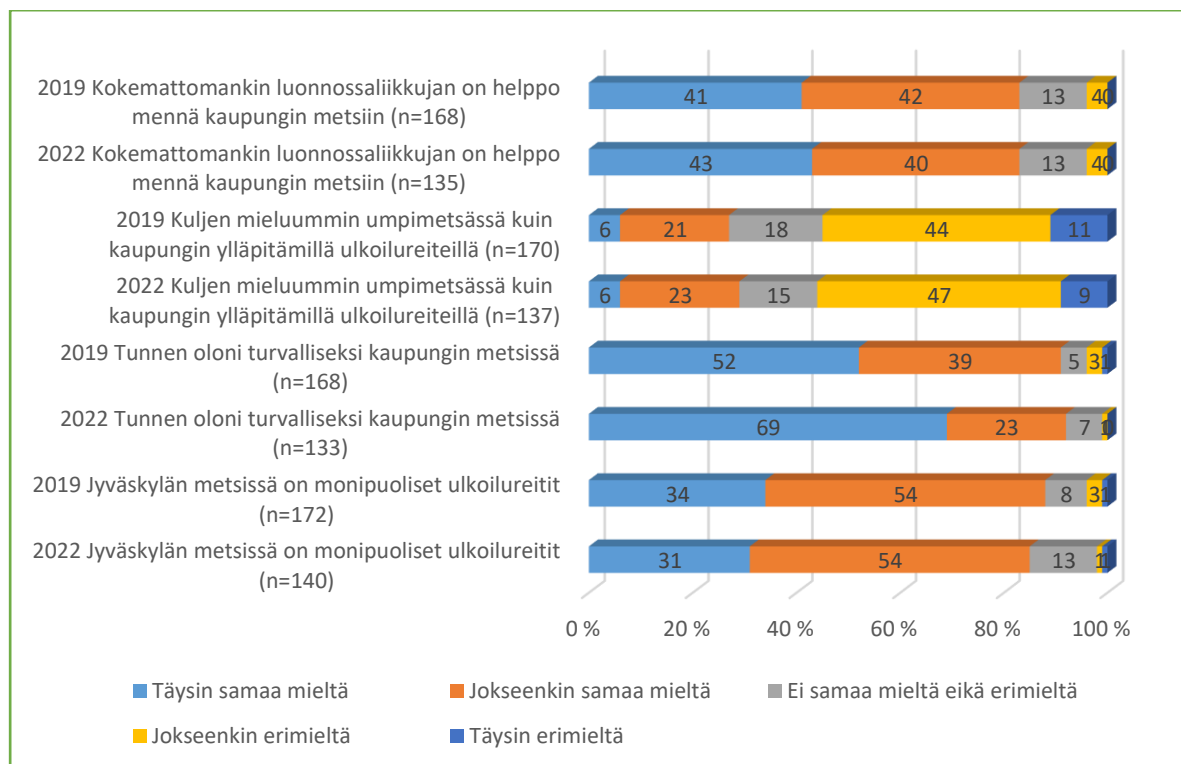

Kuva 14. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta.

Molempina vuosina, molemmissa kyselyissä väittämät ”kokemattomankin liikkujan on helppo mennä kaupungin metsiin”, ”tunnen oloni turvalliseksi kaupungin metsissä” ja ”Jyväskylän metsissä on monipuoliset ulkoilureitit” keräsivät yli 70 % täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä vastauksia. Kun taas väittämä ”kuljen mieluummin umpimetsässä kuin kaupungin ylläpitämillä ulkoilureiteillä” keräsi eniten jokseenkin erimieltä ja täysin eri mieltä vastauksia (kuvat 15 ja 16).

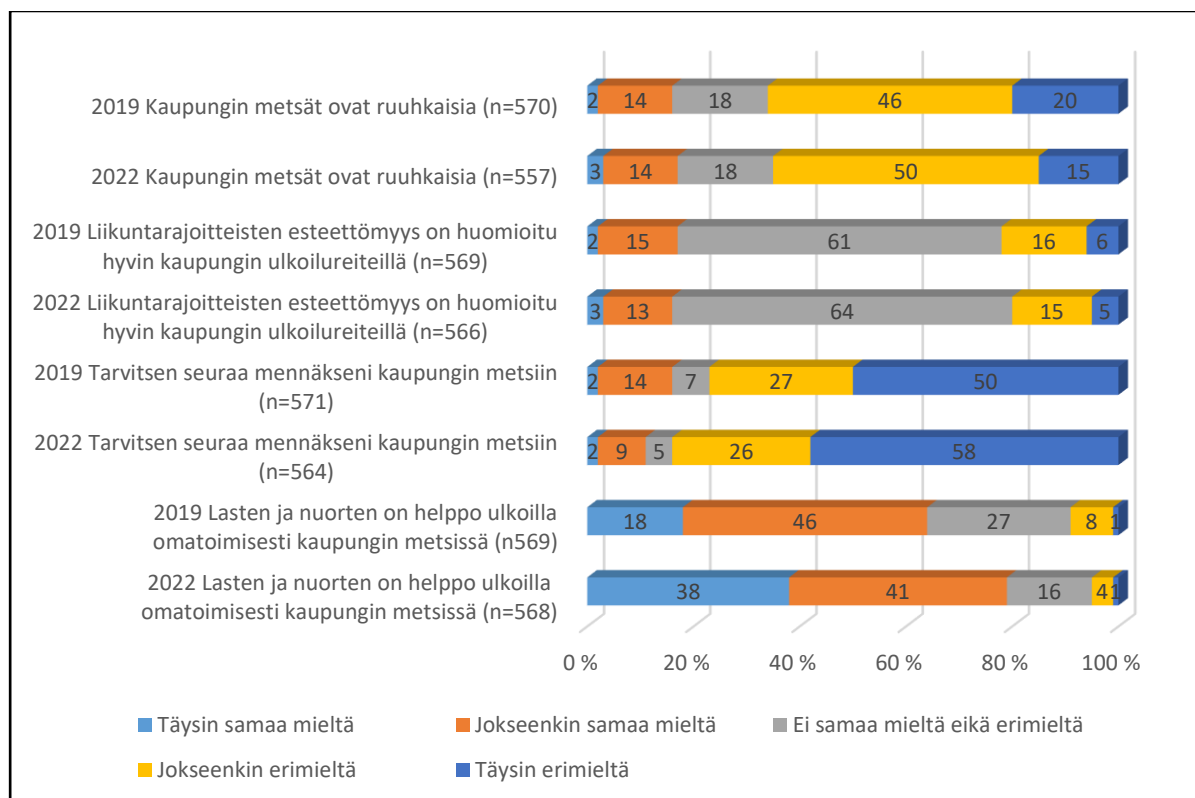

Kuva 15. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta

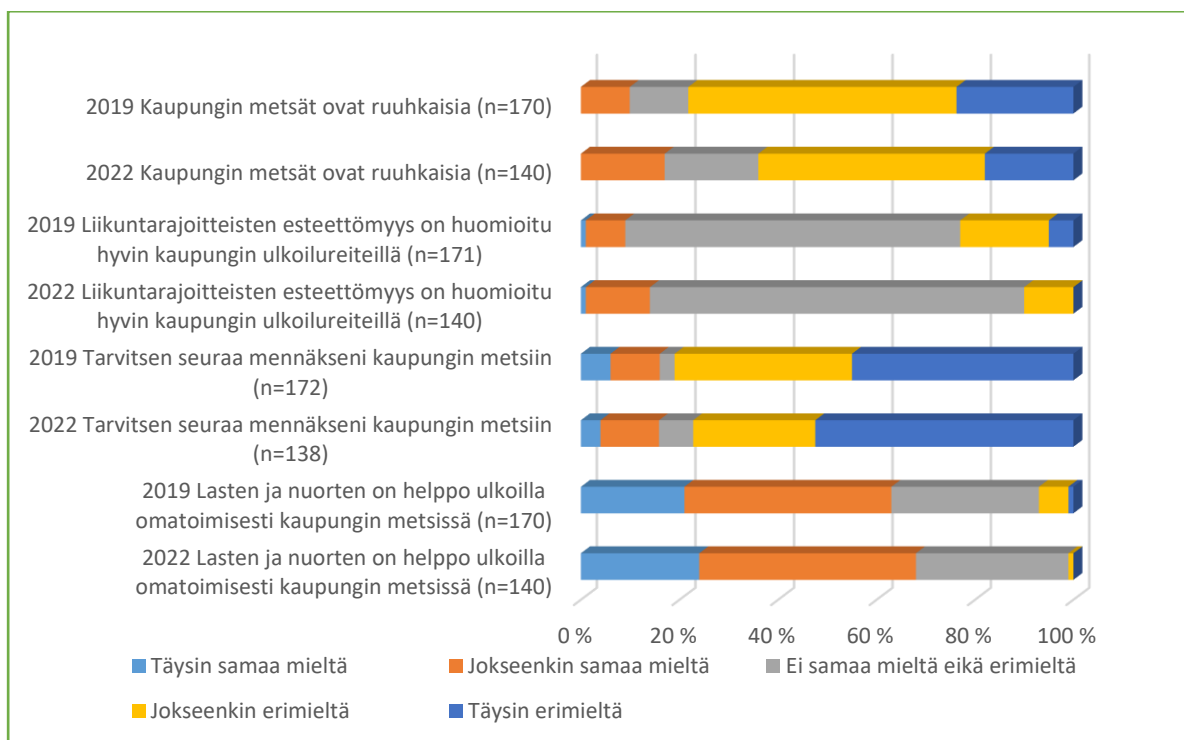

Kuva 16. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta.

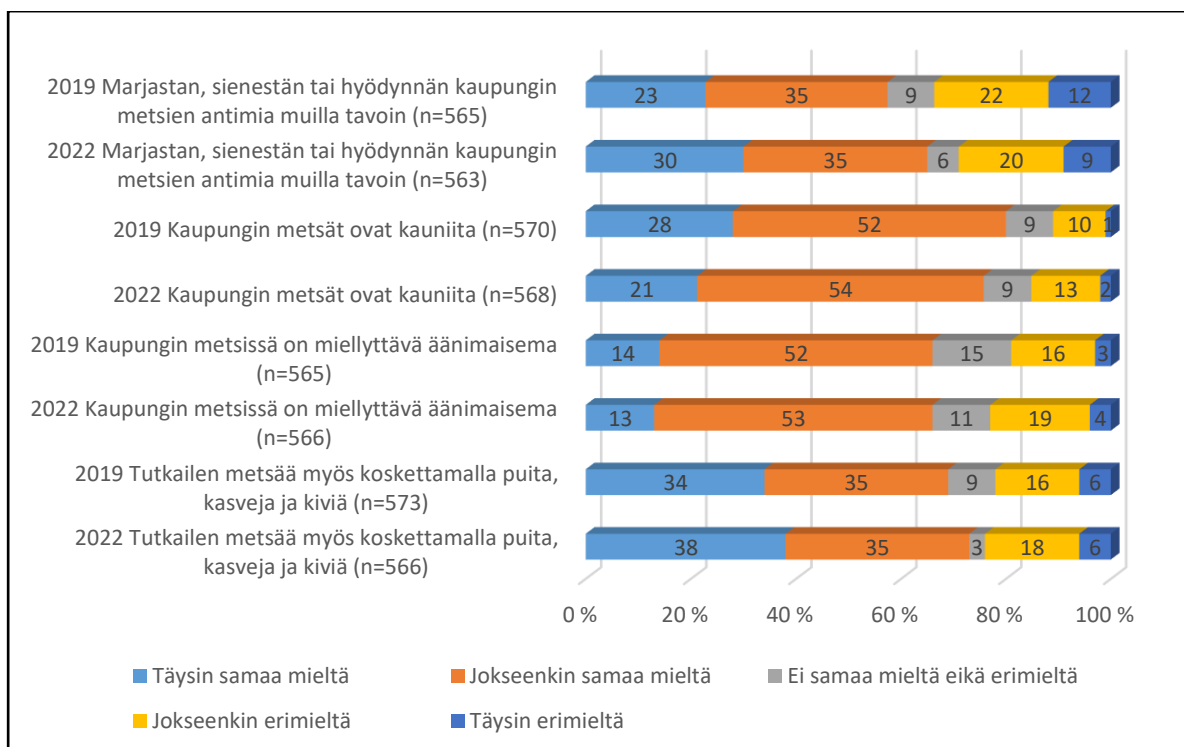
Väittämät ”kaupungin metsät ovat ruuhkaisia” ja ”tarvitsen seuraa mennäkseni kaupungin metsiin” keräsivät molempina vuosina yli 50 % vastauksista jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä kohtiin. Yli 60 % vastaajista kaikissa kyselyissä ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämästä ”liikuntarajoitteisten esteettömyys otettu huomioon hyvin kaupungin ulkoilureiteillä”. Yli 60 % kaikissa kyselyissä oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä ”lasten ja nuorten on helppo ulkoilla omatoimisesti kaupungin metsissä” (kuvat 17 ja 18).

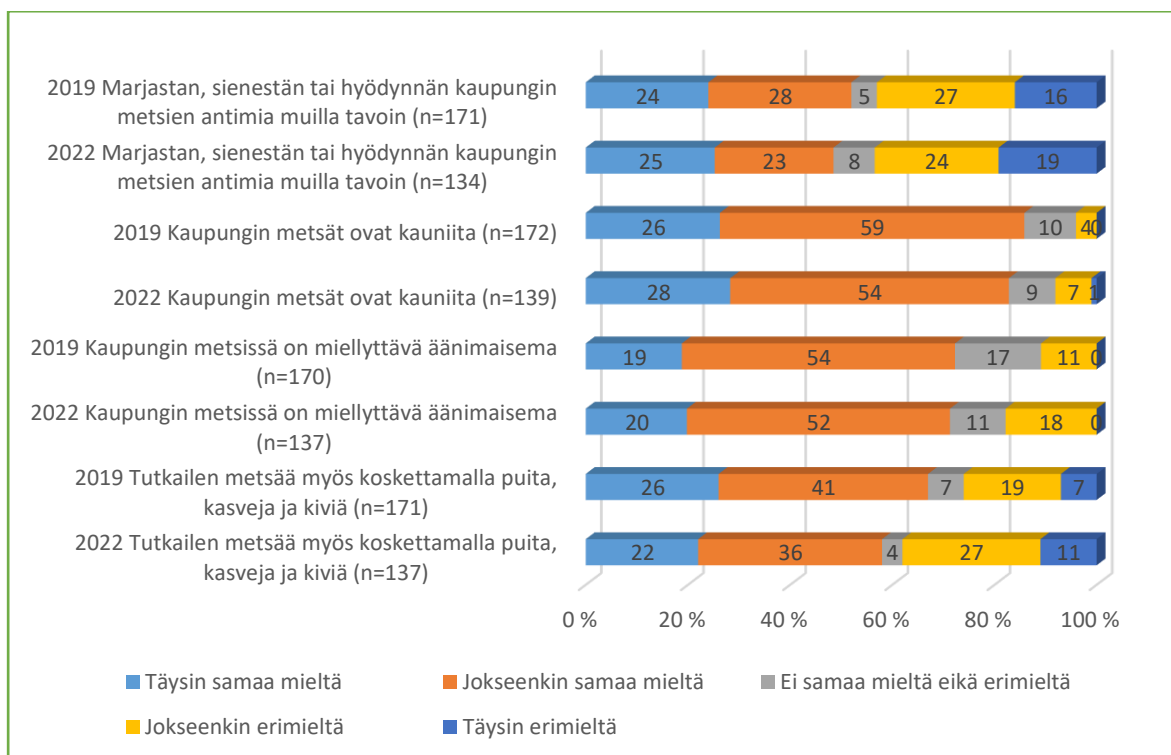
Kuva 17. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastaajien käsitys metsien saavutettavuudesta

Kuva 18. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta

Kuva 19. Jyväskylän metsäkyselyn avoimeen kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta

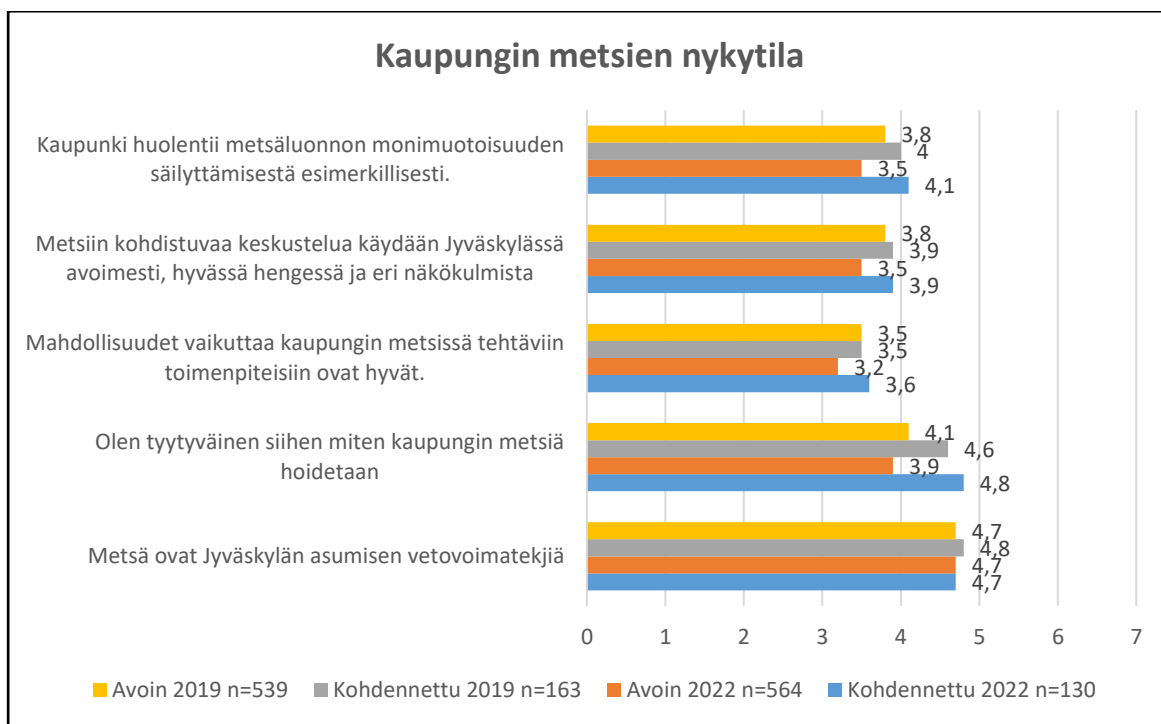
Kuva 20. Jyväskylän metsäkyselyn kohdennettuun kyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden käsitys metsien saavutettavuudesta

Yli 50 % vastaajista kaikissa kyselyissä ”marjastaa, sienestää tai hyödyntää kaupungin metsien antimia muilla tavoin”. Yli 70 % vastaajista kaikissa kyselyissä näkee kaupungin metsät kauniina. Yli 60 % vastaajista molempina vuosina kokee, että kaupungin metsissä on miellyttävä äänimaisema. Samoin yli 50 % vastaajista kaikissa kyselyissä tutkailee metsää myös koskettamalla puita, kasveja ja kiviä (kuvat 19 ja 20).

5.4 Kaupungin metsien nykytilanne

Tässä osiossa vastaajia pyydettiin arvioimaan väittämiä kaupungin metsien nykytilasta asteikolla 1–7. Asteikolla 1 on täysin eri mieltä ja 7 on täysin samaa mieltä.

Kun verrataan vuoden 2019 vastauksia vuoden 2022 vastauksiin, on keskiarvo väittämässä laskenut avoimen kyselyn osalta lähes kaikissa väittämässä. Vain väittämän ”metsät ovat Jyväskylän asumisen vetovoimatekijä” keskiarvo on pysynyt samana. Kun verrataan kohdennettuun kyselyyn, keskiarvo on noussut tai pysynyt saman kaikissa väittämässä vuodesta 2019 vuoteen 2022.

Kuva 21. Jyväskylän metsäkyselyyn vuonna 2019 ja vuonna 2022 vastanneiden näkemys kaupungin metsien nykytilasta.

Molempina vuosina ei kummassakaan kyselyssä yhdenkään väittämän keskiarvo noussut yli viiden. Suurin lasku (0,3) avoimessa kyselyssä tuli väittämässä ”kaupunki huolehtii metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä esimerkiksi”, ”metsiin kohdistuvaa keskustelua käydään Jyväskylässä avoimesti, hyvässä hengessä ja eri näkökulmista” ja ”mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin metsissä tehtäviin toimenpiteisiin on hyvät”. Kohdennetussa kyselyssä vastaavien väittämien keskiarvo nousi tai pysyi samana (kuva 21).

6 POHDINTA

6.1 Työn luotettavuus ja pätevyys

Tutkimuksen onnistumisen arvioinnissa käytetään yleensä kahta käsitettä, jotka ovat reliabiliteetti sekä valideetti (Nummenmaa ym. 2018, 20.) Tutkimuksen valideetti eli pätevyys varmistetaan tutkimuksen ja aineistonkeruun hyvällä suunnittelulla. Tutkimuksen onnistuminen edellyttää, että sen avulla saadaan luotettavia vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja tutkimuksella mitataan juuri sitä, mitä alun perinkin haluttiin selvittää. Kvantitatiivisessa

kyselytutkimuksessa kysymyksenasettelu, perusjoukon tarkka määrittely, riittävän edustava otos sekä korkea vastausprosentti ovat oleellisen tärkeässä asemassa validiutta arvioitaessa. (Heikkilä 2014, 27, 177.)

Työssä tarkasteltiin eri kyselyiden vastauksia täysin luottamuksellisesti ja anonyymisti. Vaikka vastaajista kerättiin myös tarkempaa tietoa, vastausten yhdistäminen tiettyyn henkilöön on lähes mahdotonta. Vastaajien tunnistettavuutta vähentää myös se, että vuonna 2019 ja 2022 tuloksia käsittelivät eri henkilöt. Mahdollista massavaikuttamista vastauksiin pyrittiin vähentämään myös teknisesti niin, että samasta IP-osoitteesta pystyi vastaamaan kyselyyn vain kerran. Avoimissa kyselyissä mahdollinen useampaan kertaan kyselyyn vastaaminen, eli massavaikuttaminen on aina pieni riski, josta ei täysin päästä eroon. Tätä mahdollisuutta pyrittiin vähentämään myös kohdennetulla kyselyllä, johon kutsuttiin erikseen 1000 satunnaista kaupungin asukasta vastaamaan oman kyselylinkin kautta. Kyselyiden luotettavuutta ja vertailtavuutta lisää se, että kysymykset on pidetty samoina eri vuosina, jolloin vastauksien tulkintaa erilaisien kysymysten takia ei tarvitse tehdä.

Vastaajien määrä eri vuosien välillä pysyi hyvin samana. Kohdennetun kyselyn vastausprosentti laski 17,4:stä 15,1:een eli vastaajien määrä pieneni 23 kappaletta. Vaikka vastausprosentti ei ole hyvä, se on kuitenkin internetpohjaisen kyselyn vastausprosentiksi normaalilla tasolla. Avoimeen kyselyyn taas vastattiin vähän aktiivisemmin vuonna 2022, eli vastaajien määrä nousi 41 kappaleella 627:ään. Avoimen kyselyn osalta on huomattavaa, että vuoden 2022 vastaajista valtaosa oli naisia, jolloin vastausten painotus voi olla erilainen vuoteen 2019 verrattaessa. Kohdennetun kyselyn osalta muutos ei ollut merkittävä sukupuolijakauman osalta. Kyselyyn vastanneet ovat aktiivisia metsässä kävijöitä niin kesällä kuin talvellakin. Näin tulokset ovat kohtuullisen hyvin yleistettävissä koskemaan kaupungin asukkaita.

Tulosten käsittelyn ja vertailun luotettavuutta voidaan kyseenalaistaa inhimillisellä virheellä, mutta tätäkin vähentää se, että tuloksia koosti ja käsitteli eri vuosina eri henkilö, jolloin suuret erot olisi nousseet esiin. Jotta kyselyitä voisi pitää täysin luotettavina, olisi kohdennettu kysely pitänyt tehdä samoille vastaajille uudestaan, mutta silloin kyselyn anonymiteetti olisi poistunut ja saatta-

nut osaltaan vaikuttaa vastauksiin. Avoimen kyselyn ja satunnaiskyselyn tarkoituksena on kuitenkin saada mahdollisimman paljon vastauksia mahdollisimman erilaisesta vastaajajoukosta.

6.2 Tulosten tarkastelu

Kun tarkastellaan kyselyjen tuloksia kokonaisuutena, ovat muutokset olleet suhteellisen vähäisiä kolmen vuoden aikana. Jyväskyläläiset käyvät kaupungin metsissä paljon. Kyselyn mukaan päivittäin tai lähes päivittäin metsässä kävijöiden määrä oli kasvanut vuoteen 2019 verrattuna, oli sitten kyseessä lumeton aika tai talviaika. Metsään lähtemiseen motivoi halu kokea luontoa ja kodin lähellä olevat metsät. Tarve rentoutua ja palautua sekä yleisesti tarve päästä luontoon ovat nostaneet asemaansa tärkeinä motivoivina asioina. Kyselyiden välissä on eletty koronavuotia, jolloin valtakunnallisestikin luonnossa liikkuminen on lisääntynyt esimerkiksi luontopoluilla ja kansallispuistoissa. Metsähallituksen ylläpitämissä kansallispuistoissa kävijämäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 23 % vuonna 2020 ja 2 % vuonna 2021 (Metsähallitus 2022.)

Valmiit ulkoilureitit ovat edelleen suosituimpia luonnossa liikkumisen väyliä, vaikka niiden suosio on laskenut ja samalla merkitsemättömät väylät umpimetsässä kasvattavat suosiotaan. Valmiiden ulkoilureittien tärkeys ja niiden toteutuminen olikin metsäisistä arvoista ainoa, mikä ylitti vastaajien odotukset metsäisille arvoille niin vuonna 2019 kuin vuonna 2022. Avoimissa palautteissa toivottiinkin enemmän nykyisten ylläpitoa kuin uusia, sekä talvisin metsiin kävely ja pyöräilyreittejä latujen lisäksi. Tämä tukeekin hyvin Jyväskylän kaupungin liikuntapääkaupunki hankkeita.

Kun kokonaisuutena vertaillaan metsäarvoja, niiden tärkeyttä ja toteutumista omalla asuinalueella on muutokset hyvin pieniä vuosien välillä. Yli 0,3 yksikön muutosta oli vain kohdennetun kyselyn luonnontuotteiden keräily -arvossa, jossa toteutuma lähenei odotusta 0,4 yksikköä vuoteen 2019 verrattaessa. Avoimessa kyselyssä odotusarvon muutokset olivat pääosin negatiivisia mutta muutokset olivat kuitenkin pieniä.

Kaupungin metsien saavutettavuutta kysyttäessä edelleen muutokset olivat suhteellisen pieniä vuoteen 2019 verrattuna. Kaupungin metsät ovat kävelymatkan päässä vastaajien kotoa, ne ovat turvallisia, lasten ja nuorten on turvallista kulkea niissä ja ulkoilureitit ovat monipuoliset. Näissä asioissa kaupunki on onnistunut hyvin niin avoimen kuin kohdennetunkin kyselyn vastaajien mielestä.

Kaupungin metsiin kuljetaan eniten kävellen, toiseksi omalla autolla ja kolmanneksi paikallisbussilla. Näissäkään väittämässä vastaajien mielipiteissä ei ole tullut kolmen vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Tämä kuvastaa hyvää tilannetta, jonka Jyväskylän kaupunki tuo omilla internetsivuillaan esiin: 98 % kaupungin asukkaista asuu kävelymatkan (enintään 300 metriä) päässä kaupungin metsistä. Tämä on myös WHO:n asettama tavoite globaalisti.

Kyselyissä ainut mihin vastaajat eivät oikein osanneet ottaa kantaa oli väittäminen ”liikuntarajoitteisten esteettömyys on huomioitu hyvin kaupungin ulkoilureiteillä”. Yli 60 % vastaajista kaikissa kyselyissä vastasi tähän ei samaa mieltä eikä eri mieltä. Tämä siitäkin huolimatta, että kaupunki muun muassa rakensi Haukanniemen luontopolulle esteettömän reitin näiden kyselyiden välisenä aikana.

Eniten kyselyiden tulokset erosivat kysymyksissä kaupungin metsien nykytilasta. Avoimessa kyselyssä yhtä lukuun ottamatta kaikissa keskiarvo laski kaikissa väittämässä. Vain väittämässä ”metsät ovat Jyväskylän asumisen vetoimatekijä” oli laskua ainoastaan 0,1. Kohdennetussa kyselyssä taas kaikissa väittämässä keskiarvo nousi tai pysyi samana. Kriittisyys avoimeen kyselyihin vastanneiden joukossa kaupungin tapaan hoitaa metsää ja miten siihen voi vaikuttaa on kasvaneet. Toisaalta taas kohdennettuun kyselyyn vastanneiden keskuudessa tyytyväisyys on kasvanut. Kohdennetussa kyselyssä painotus alueittain oli vuonna 2022 ydinkeskustan ulkopuolisiin kaupunginosiin. Sen vaikutusta tuloksiin ei tässä työssä vertailtu. Työssä ei myöskään selvitetty miten kyselyn aikoihin tehdyt metsänhoitotoimenpiteet ovat vaikuttaneet tuloksiin.

Vastausten perusteella arvosana metsäluonnon monimuotoisuuden hoitamisesta, mahdollisuuksista vaikuttaa, metsistä käydystä keskustelun näkökulmista jää kaikissa kyselyissä alle neljän, mitä voidaan pitää korkeintaan välttävänä. Jyväskylän kaupunki on valinnut metsäohjelman myötä avoimen tiedotuspolitiikan, jolloin tehtäviin toimenpiteisiin on helpompi suhtautua myös kriittisesti. Laajapohjaisen työryhmän tekemä metsäohjelma on todettu hyväksi, mutta kritiikkiä annetaan sen toteutustavasta, vaikka toteutus on myös määritelty metsäohjelmassa ja sitä toteuttavissa metsäsuunnitelmissa hoitoluokittain.

Kysymyksiin metsäluonnon monimuotoisuuden hoitamisesta, mahdollisuuksista vaikuttaa, metsistä käydystä keskustelun näkökulmista vaikuttaminen on myös erittäin haastavaa. Tiedottamisen ja osallistamisen lisäämisellä voidaan parantaa tyytyväisyyttä. Toisaalta on aiheellistakin kysyä, kuinka paljon yksittäisen ihmisen tai yksittäisen ryhmän mielipide voi vaikuttaa tapaan hoitaa kaupungin metsiä. Haastavuutta lisää se, että samasta asiasta tulee täysin päinvastaisia mielipiteitä ja palautteita. Pitkän aikavälin avoin suunnitelmallisuus on mielestäni tässä oikea vaihtoehto, jonka kaupunki on myös valinnut. Näin kaupunkilaiset tietävät, miten metsiä hoidetaan, mitä millekin hoitoluokalle tehdään ja milloin omissa lähimetsissä tehdään toimenpiteitä, jos siellä niitä tehdään.

Avoimissa palautteissa toivottiin vielä parempaa tiedottamista toimenpiteistä sekä mahdollisuutta antaa suoraa palautetta metsissä tehtävistä toimenpiteistä. Tiedottamista ja tiedotuskanavia ei kai koskaan voi olla liikaa, eikä kanavia missä tiedotetaan. Toisaalta kaupungilla on kuitenkin käytössään kaikki sähköisen viestinnän kanavat ja asukkaita tiedotetaan esimerkiksi mahdollisuudesta vaikuttaa poistettaviin puihin ja toivoa tiettyjen puiden poistoa hoitotoimenpiteiden yhteydessä. Kuinka paljon tiedottamista voidaan aidosti lisätä, että sillä on toivottua vaikutusta? Samoin kaupungille voi antaa palautetta tehdystä toimenpiteistä normaalien palautekanavien kautta. En näe järkeväksi muuttaa tätä käytäntöä, koska se sitoisi metsäosaston henkilöresursseja tämän hoitoon. Yleisesti avoimuuden politiikka on paras tie ja esimerkiksi asukasyhdistysten tilaisuuksissa mukana oleminen alueilla, joihin on tulossa laajempia toimenpiteitä voisi olla suotava käytäntö.

6.3 Tavoitteet ja onnistuminen

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia vuosien 2019 ja 2022 metsäkyseilyiden vastauksissa tapahtuneita muutoksia ja sitä kuinka kaupunkilaisten mielipide on muuttunut Jyväskylän kaupungin metsäohjelma 2030:n kolmen ensimmäisen vuoden aikana.

Tavoitteen saavuttamista ja tulosten vertailua helpotti se, että eri vuosien kyselyt olivat identtisiä. Vaikka eroja ei juurikaan tullut metsäkäyntien, arvojen ja saavutettavuuden osalta on tämä tieto hyödyllistä toimeksiantajalle. Eroja saatiin jonkin verran kaupungin nykytilaa kartoittavassa kohdassa, sekä kriittiseen, että positiiviseen suuntaan. Myös tämä tieto on hyvää toimeksiantajalle, kun pohditaan miten asukkaita voisi osallistaa ja tiedottaa vielä nykyistä enemmän ja paremmin.

Tavoitteisiin pääsyä ja tutkimusprosessia hankaloitti jonkin verran se, että tutkimus oli edelleen aika laaja, vaikka karttaosio jätettiin pois. Yksityiskohtaisempia tuloksia olisi saatu rajaamalla tutkimusta lisää ja tekemällä ristiintaulukointeja eri vuosien tutkimusaineiston sisällä.

6.4 Kehitysehdotukset ja jatkotutkimukset

Vuoden 2019 palautteen perusteella vuoden 2022 kyselyä kevennettiin teknisesti karttakysymysten osalta. Useat vastaajat vastasivat kyselyyn mobiililaitteella, jolloin karttojen latautumisessa oli osalla ongelmia ja tämä johti myös siihen, että kyselyjä jätettiin useimmiten kesken juuri karttakysymysten osalta. Vielä vuonna 2022 suurin osa kyselyn keskeyttäneistä keskeytti kyselyn karttakysymysten kohdalta ja palautteissa toivottiin karttojen parempaa toimivuutta, varsinkin mobiililaitteilla. Jatkossa olisi hyvä pohtia, onko neljälle eri karttapohjaiselle kysymykselle tarvetta, varsinkin kun niiden vertailu on hyvin hankalaa. Tämä siksi, että esimerkiksi toiselle lähimetsä voi olla toiselle vaikeasti saavutettava metsä pelkästään välimatkan takia. Tai vaihtoehtoisesti eri karttojen käsitteet ja mitä niillä haetaan pitää määritellä vielä tarkemmin itse kyselyssä, jotta vastaaja tietää mihin hän on vastaamassa.

Kyselyä pidettiin palautteissa pitkänä. Toisaalta sen lyhentäminen jotain poistamalla heikentäisi vertailua eri vuosien välillä. Palautteissa toivottiin myös

enemmän kysymyksiä metsätaloudesta. Jos lisätiedolle on tarvetta, kyselyyn voisi lisätä yhden osion vaihtuville ajankohtaisille kysymyksille.

Jo vuoden 2019 kyselyn jälkeen pohdittiin resurssien kohdentaminen yhteen avoimeen kyselyyn. Jos näkyvyys paransi, osallistuisivatko kaupunkilaiset aktiivisemmin kyselyyn? Tätä ehdotusta puoltavat avoimen ja kohdennetun kyselyn lähes identtiset vastaukset suurimassa osassa kysymyksiä. Toisaalta tätä ei puolla se, että suurimmat erot saatiin kaupungin nykytilaa koskevissa kysymyksissä ja niissä muutokset olivat päinvastaiset, kun verrataan vuoden 2022 avointa kyselyä ja kohdennettua kyselyä keskenään.

Jos päädytään tekemään jatkossakin kaksi erillistä kyselyä, on yksi mahdollinen kehityssuunta saada myös kutsut ja ohjeistus sähköiseen muotoon kohdennetussa kyselyssä. Tämä helpottaisi kyselyyn vastaamista, kun linkki kyselyyn olisi sähköisessä kutsussa valmiina.

Jyväskylän kaupungin metsäkyselyiden pohjalta on jo tehty Kuusiahon maisteritutkimus kaupungin metsien saavutettavuudesta. Nyt on tehty ensimmäinen metsäohjelma 2030:n kyselyiden vertailu, jota varmasti tullaan jatkamaan myös tulevien kyselyiden osalta. Lisätutkimusmahdollisuuksia varmasti löytyy lisää. Esimerkiksi tämän laajan metsäkyselyn tuloksia voisi verrata alueellisiin kyselyihin metsänhoidosta. Ristiintaulukoinnilla metsäkyselyistä olisi mahdollista saada myös alueelliset tulokset, jolloin vertailu alueellisiin tutkimuksiin olisi mahdollista. Myös kaupungin metsien nykytila, jossa vastaajat ovat olleet kaikkein kriittisimpiä voisi olla hyvä kohde jatkotutkimukselle ja jopa omalle kyselylle. Näin saataisiin enemmän tietoa ja laajempi ymmärrys siitä, mistä kriittisyys johtuu.

Kaupunkien välinen vertailu metsätaloudessa, metsien suojelussa, metsien saavutettavuudessa ja metsistä tiedottamisessa voisi olla mielenkiintoinen tutkimisen aihe. Toki tämä vaatisi usean kaupungin osallistumista ja olisi yksittäisenä tutkimuksena laaja. Näin saataisiin kuitenkin esiin eri kaupunkien toimintatavat ja niiden vaikutus asukkaiden mielipiteisiin.

LÄHTEET

Faehnle, M., Kopperoinen, L., Tyrväinen, L., Löfström, I., Lyytimäki, J., Itkonen, P., Söderman, T. & Välimaa, I. 2014. Hyvinvointia metsästä. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Haikari, J., Luttinen, J., Roiko-Jokela, H., Laitinen, E. & Roiko-Jokela, H. 2012. Ihminen ja metsä: Kohtaamisia arjen historiassa. Helsinki: Metsäkustannus.

Hamberg, L., Löfström, I. & Häkkinen, I. 2012. Taajamametsät. Suunnittelu ja hoito. Helsinki: Metsäkustannus.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Jyväskylän kaupunki. 2018a. Metsäohjelma 2030. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/metsaohjelma_web.pdf [viitattu 14.11.2022].

Jyväskylän kaupunki. 2018b. Metsäohjelma 2030 toimenpideohjeet. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/metsaohjelma_liite1_toimenpideohjelma_luonnos_25042018.pdf [viitattu 6.12.2022].

Jyväskylän kaupunki. 2019. Metsäkysely 2019. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/metsakysely_2019_tulokset.pdf [viitattu 15.11.2022].

Jyväskylän kaupunki. 2021a. Jyväskylä lukuina. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastotietoa/jyvaskyla-lukuina> [viitattu 24.1.2023].

Jyväskylän kaupunki. 2021b. Tilastotietoa Jyväskylästä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastotietoa> [viitattu 11.2.2023].

Jyväskylän kaupunki. 2022. Osallisuusohjelma 2022–2025. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Jyväskylän kaupungin osallisuusohjelma \(jyvaskyla.fi\)](https://www.jyvaskyla.fi/osallisuusohjelma) [viitattu 6.3.2023].

Kuntaliitto. 2022. Osallisuus – kuntalaisten osallisuuden edistäminen. WWW-dokumentti. Päivitetty 9.6.2022. Saatavissa: [Osallisuus - kuntalaisten osallisuuden edistäminen | Kuntaliitto.fi](https://www.kuntaliitto.fi/osallisuus-kuntalaisten-osallisuuden-edistaminen) [viitattu 5.3.2023].

Kuusiaho, V. 2020. Jyväskylän kaupunkimetsien koettu saavutettavuus. Jyväskylän yliopisto. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Maisteritutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/69970/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202006164203.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 8.12.2022].

Leppänen, M & Pajunen, A. 2017. Terveysmetsä: tunnista ja koe elvyttävä luonto. Helsinki: Gummerus.

Loukola O. & Lybäck, K. 2002. Arvot ja metsäpolitiikka. Teoksessa Hellström, E. & Marin, O. (toim.) Päättäjien metsäakatemia kurssijulkaisu 13. Helsinki:

Suomen Metsäyhdistys ry, 14–16. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://smy.fi/materiaali/paattajien-metsaakatemia-kurssijulkaisu-13/> [viitattu 26.2.2023].

Lybäck, K. & Laakso, M. 2004. Kestävät ohjauskeinot metsäpolitiikassa – lainsäädäntö ja metsäohjelmat kestävyden näkökulmasta. *Hallinnon tutkimus* 4. Verkkolehti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/60044> [viitattu 26.2.2023].

Maptionnaire verkkokyselyohjelmisto. [Maptionnaire](#) [viitattu 15.12.2022].

Metsähallitus. 2022. Metsähallituksen kansallispuistojen kävijämäärät 2010–2022. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonossa/kayntimaarat/kayntimaarien-kehitys/> [viitattu 6.3.2023].

Nummenmaa, L., Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2018. Tilastollisten menetelmien perusteet. Helsinki: Sanoma Pro.

Perustuslaki 11.6.1999/731.

Tilastokeskus. 2022. Maksuton tilastotietokanta. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://pxweb2.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/stat-fin_vaerak_pxt_11s6.px/ [viitattu 19.12.2022].

Valtioneuvosto. 2014. Valtioneuvoston metsäpoliittinen selonteko 2050. Helsinki: Valtioneuvosto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80315/Mets%C3%A4poliittinen%20selonteko%202050.pdf> [viitattu 4.3.2023].

WHO. 2016. Urban greenspaces and health: A review of evidence. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345751/WHO-EURO-2016-3352-43111-60341-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 12.11.2022].

JYVÄSKYLÄ

Jyväskylän metsäkysely 2022

Kyselyllä kartoitetaan Jyväskylän asukkaiden metsiin liittämiä arvoja sekä kaupungin omistuksessa olevien metsien virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta. Osa kysymyksistä käsittelee metsiä yleisesti ja osa vain Jyväskylän kaupungin tai oman asuinalueesi metsiä. Luethan kysymykset huolellisesti.

Vastaamiseen kuluu aikaa noin 15 minuuttia. Vastauksesi tallentuvat selaimen muistiin, joten tarvittaessa voit keskeyttää vastaamisen, ja jatkaa myöhemmin siitä, mihin jäit.

Kyselyyn voi vastata **1.9.2022** asti.

Kyselyn toteuttaa Jyväskylän kaupunki. Kysely tehdään kolmen vuoden välein vuonna 2018 valmistuneen metsien käyttöä ja hoitoa linjaavan metsäohjelman mukaisesti. Voit tutustua tarkemmin Jyväskylä metsiin, niiden hoitoon ja virkistyskäyttömahdollisuuksiin kaupungin nettisivuilla.

Kyselyn tuloksia käytetään myös osana metsätalousinsinöörin opinnäyttyötä, jossa vertaillaan vuoden 2019 ja nyt suoritettavan kyselyn tuloksia.

Halutessasi voit kyselyn lopussa osallistua arvontaan, jossa palkintona on 120€:n lahjakortti Jyväskylän

1/6 Taustatiedot

Sukupuoleni on?

- Nainen / tyttö
- Mies / poika
- Muu / en halua vastata

Syntymävuoteni on?

- 2000-2007
- 1990-1999
- 1980-1989
- 1970-1979
- 1960-1969
- 1950-1959
- 1940-1949
- 1930-1939
- 1920-1929

Asuinalueeni on? (postinumeron perusteella)

- 40100 Keskusta
- 40200 Mannila-Taulumäki
- 40250 Ritoniemi-Lohikoski
- 40270 Palokka (Pappilanrinne)
- 40320 Seppälä
- 40340 Huhtasuo
- 40400 Halssila
- 40420 Jyskä
- 40500 Keljo-Ristonmaa
- 40520 Kuokkala-Ristikivi
- 40530 Keljonkangas
- 40600 Mattilanpelto
- 40620 Kukkumäki
- 40630 Kypärämäki
- 40640 Keltinmäki
- 40660 Ruoke - Länsi-Palokka
- 40700 Mäkimatti
- 40720 Nisula
- 40740 Kortepohja
- 40800 Vaajakoski

Kuinka monta vuotta olet asunut Jyväskylässä? Mikäli olet asunut Jyväskylässä useaan otteeseen, vastaa kuinka monta vuotta olet yhteensä asunut Jyväskylässä.

- Alle 2 vuotta
- 2 - 5 vuotta
- 6 - 12 vuotta
- 13 - 19 vuotta
- 20 vuotta tai enemmän
- Olen asunut Jyväskylän alueella koko ikäni?

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tämänhetkistä tilannettasi?

- Töissä
- Yrittäjä
- Työtön
- Eläkeläinen
- Kotiäiti / Koti-isä
- Opiskelija
- Muu

Kuinka usein käyt Jyväskylän alueen metsissä lumettomaan aikaan? (kevät, kesä, syksy)

- Päivittäin / lähes päivittäin
- 1 - 3 kertaa viikossa
- 1 - 3 kertaa kuukaudessa
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- En koskaan

Kuinka usein käyt Jyväskylän alueen metsissä lumipeitteen aikaan? (talvi)

- Päivittäin / lähes päivittäin
- 1 - 3 kertaa viikossa
- 1 - 3 kertaa kuukaudessa
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- En koskaan

Muistele metsäkäyntejäsi Jyväskylän alueella edellisten 12 kuukauden ajalta. Mikä motivoi sinua lähtemään metsään? Valitse 1-5 merkittävintä motivaation lähdeä.

- Luonnon kokeminen (maisemat, vuodenaajat, äänet yms.)
- Yhdessäolo ystävien tai perheen kanssa
- Tarve päästä luontoon ja metsään
- Rentoutuminen tai palautuminen
- Mahdollisuus olla itsekseen
- Kuntoilu ja urheilu
- Valmiit retkikohteet (luontopolut, ulkoilureitit, laavut, jne.)
- Kotia lähellä sijaitseva metsä
- Luonnontuotteiden keräily (marjat ja sienet, jne.)
- Hyvä sää
- Harrastus (esim. suunnistus, geokätköily, valokuvaus)
- Työ tai opinnot
- Lemmikin ulkoilutus
- Luonnon tarkkailu (puut, kasvit, eläimet)
- Aiemmat kokemukset ja muistot metsistä
- Muut

Jos muu, mikä?

Valitse kaikki liikkumisen väylät, joita olet käyttänyt edellisen 12 kuukauden aikana Jyväskylän metsissä:

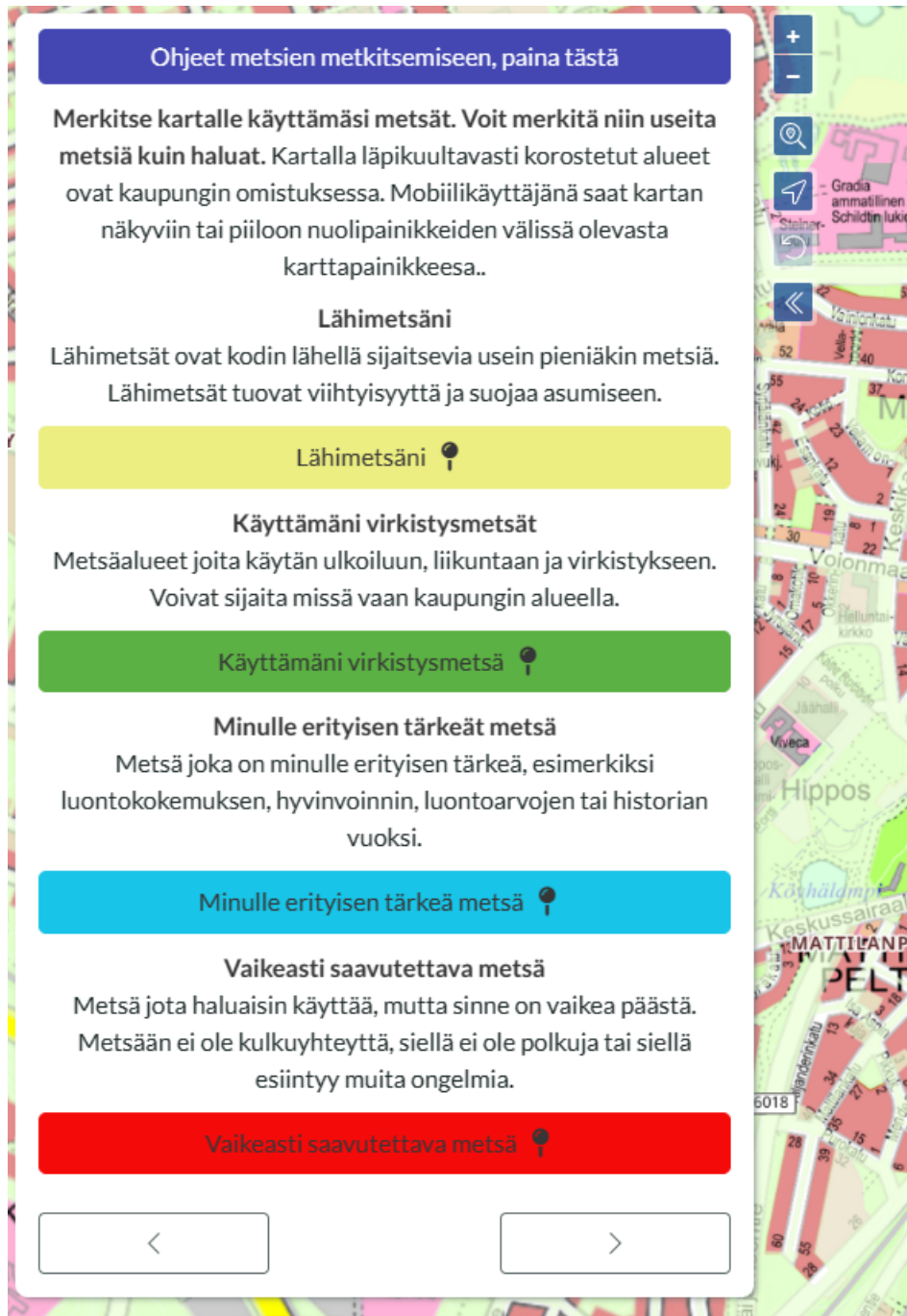
- Metsätiet / metsäautotiet
- Metsäkoneen urat
- Kunto- ja ulkoilureitit
- Hiihtoladut
- Valmiiksi viitoitetut ja opastetut polut (esim. luontopolut)
- Merkitsemättömät metsäpolut
- Vesistöt (metsälammet, joet, järvet)
- Muu

Jos muu, mikä?

**Valitse kaikki liikkumisen tavat joita olet käyttänyt edellisen
12 kuukauden aikana Jyväskylän metsissä:**

- Samoilu /kävely umpimetsässä
- Suunnistus
- Kävely (metsä- ja luontopolut)
- Lumikenkäily
- Juoksu
- Hiihto
- Pyöräily
- Ratsastus
- Muu

Jos muu, mikä?

Ohjeet metsien metkitsemiseen, paina tästä

Merkitse kartalle käyttämäsi metsät. Voit merkitä niin useita metsiä kuin haluat. Kartalla läpikuultavasti korostetut alueet ovat kaupungin omistuksessa. Mobiilikäyttäjänä saat kartan näkyviin tai piiloon nuolipainikkeiden välissä olevasta karttapainikkeesta..

Lähimetsäni
Lähimetsät ovat kodin lähellä sijaitsevia usein pieniäkin metsiä. Lähimetsät tuovat viihtyisyyttä ja suojaa asumiseen.

Lähimetsäni

Käyttämäni virkistymetsät
Metsäalueet joita käytän ulkoiluun, liikuntaan ja virkistykseen. Voivat sijaita missä vaan kaupungin alueella.

Käyttämäni virkistymetsä

Minulle erityisen tärkeät metsä
Metsä joka on minulle erityisen tärkeä, esimerkiksi luontokokemuksen, hyvinvoinnin, luontoarvojen tai historian vuoksi.

Minulle erityisen tärkeä metsä

Vaikeasti saavutettava metsä
Metsä jota haluaisin käyttää, mutta sinne on vaikea päästä. Metsään ei ole kulkuyhteyttä, siellä ei ole polkuja tai siellä esiintyy muita ongelmia.

Vaikeasti saavutettava metsä

< >

3/6 Metsien arvot

Miten tärkeitä seuraavat metsien arvot ovat sinulle? Tässä osiossa keskitytään metsien virkistys-, hyvinvointi- ja kulttuuriarvoihin.

Pohdi vastauksissa metsien arvoja yleisesti metsienkäytössäsi niin Jyväskylässä kuin muualla Suomessa.

HUOM!! Jos valitset numeron 4 vastaukseksi, liikutathan valintapainiketta johonkin suuntaan ja palauta se sitten numeroon 4, jotta valintasi tallentuu.

Valmiit reitit ulkoiluun ja liikuntaan?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Luontoäänet ja hiljaisuus?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Metsäiset maisemat?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Mahdollisuus kulkea metsän kautta töihin, kouluun tai asioille?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Luonnontuotteiden keräily? (marjat, sienet, villiyrtilit, tms.)

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Metsäalueiden laajuus ja kytkeytyneisyys toisiinsa?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Metsien suojavaikutukset? (melu-, saaste-, pöly-, haju-, ja näköhaittoja vastaan)

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Monipuoliset elinympäristöt ja luonnontilaisuus?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Metsäiset vesielementit? (lähteet, purot, joet, lammet ja järvet)

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Mahdollisuus nähdä luonnonvaraisia eläimiä?

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

Metsiin liittyvä kulttuurihistoria ja perinnetieto? (mm. merkit ja tieto menneistä elämäntavoista ja keinoista, kuten vanhat rakennelmat, polut, merkit ja pyhät paikat)

Ei lainkaan tärkeä Erittäin tärkeä

4/6 Metsien arvot

Edellisessä osiossa arvioit, kuinka tärkeitä eri metsäarvot ovat sinulle.

Seuraavaksi haluaisimme tietää, kuinka hyvin nämä samat arvot ovat läsnä omalla asuinalueellasi?

Oma asuinalue koostuu tavanomaisesta elinpiiristäsi, johon kuuluu kodin ja lähiympäristön lisäksi paikat joissa usein käyt.

HUOM!! Jos valitset numeron 4 vastaukseksi, liikutathan valintapainiketta johonkin suuntaan ja palauta se sitten numeroon 4, jotta valintasi tallentuu.

Valmiit reitit ulkoiluun ja liikuntaan?

Ei lainkaan Erittäin hyvin

Luontoäänet ja hiljaisuus?

Ei lainkaan Erittäin hyvin

Metsäiset maisemat?

Ei lainkaan Erittäin hyvin

Mahdollisuus kulkea metsän kautta töihin, kouluun tai asioille?

Ei lainkaan Erittäin hyvin

Luonnontuotteiden keräily? (marjat, sienet, villiyrtilit, tms.)

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Metsäalueiden laajuus ja kytkeytyneisyys toisiinsa?

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Metsien suojavaikutukset? (melu-, saaste-, pöly-, haju-, ja näköhaittoja vastaan)

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Monipuoliset elinympäristöt ja luonnontilaisuus?

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Metsäiset vesielementit? (lähteet, purot, joet, lammet ja järvet)

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Mahdollisuus nähdä luonnonvaraisia eläimiä?

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

Metsiin liittyvä kulttuurihistoria ja perinnetieto? (mm. merkit ja tieto menneistä elämäntavoista ja keinoista, kuten vanhat rakennelmat, polut, merkit ja pyhät paikat)

Ei lainkaan

4

Erittäin
hyvin

5/6 Jyväskylän metsien saavutettavuus

Mitä mieltä olet kaupungin metsien saavutettavuudesta seuraavien toteamusten osalta?

Metsän hyvällä saavutettavuudella tarkoitetaan mahdollisuuksia monipuolisiin luontoelämyksiin, sekä omatoimiseen ja vaivattomaan ulkoiluun kaupungin metsissä.

Saatavilla oleva tieto ja kulkuyhteydet?

Pääsen paikallisbussilla kaupungin metsiin

Kaupungin metsiin pääsee vaivattomasti omalla autolla

Kävelymatkan päässä kotoani on kaupungin metsiä

Kaupungin metsistä löytyy helposti tietoa

Jos vastasit täysin erimieltä tai jokseenkin erimieltä, niin millaista tietoakaupungin metsistä haluaisit saada?

Metsässä liikkuminen?

Jyväskylän metsissä on monipuoliset ulkoilureitit

Tunnen oloni turvalliseksi kaupungin metsissä

Kuljen mieluummin umpimetsässä kuin kaupungin ylläpitämillä ulkoilureiteillä

Kokemattomankin luonnossaliikkujan on helppo mennä kaupungin metsiin

Avoin ja tasa-arvoinen metsä

Lasten ja nuorten on helppo ulkoilla omatoimisesti kaupungin metsissä

Tarvitsen seuraa mennäkseni kaupungin metsiin

Liikuntarajoitteisten esteettömyys on huomioitu hyvin kaupungin ulkoilureiteillä

Kaupungin metsät ovat ruuhkaisia

Metsien moniaistillisuus

Tutkailen metsää myös koskettamalla puita kasveja ja kiviä

Kaupungin metsissä on miellyttävä äänimaisema

Kaupungin metsät ovat kauniita

Marjastan, sienestän tai hyödynnän kaupungin metsien antimia muilla tavoin

6/6 Lopuksi

Kuinka hyvin seuraavat toteamukset kuvaavat kaupungin metsien nykytilannetta?

HUOM!! Jos valitset numeron 4 vastaukseksi, liikutathan valintapainiketta johonkin suuntaan ja palauta se sitten numeroon 4, jotta valintasi tallentuu.

Metsät ovat Jyväskylän asumisen vetovoimatekijä

Ei kuvaa nykytilannetta lainkaan Kuvaa nykytilannetta täysin

Olen tyytyväinen siihen, miten kaupungin metsiä hoidetaan

Ei kuvaa nykytilannetta lainkaan Kuvaa nykytilannetta täysin

Mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin metsissä tehtäviin toimenpiteisiin ovat hyvät.

Ei kuvaa nykytilannetta lainkaan Kuvaa nykytilannetta täysin

Metsiin kohdistuvaa keskustelua käydään Jyväskylässä avoimesti, hyvässä hengessä ja eri näkökulmista.

Ei kuvaa
nykytilann
etta
lainkaan

4

Kuvaa
nykytilann
etta täysin

Kaupunki huolehtii metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä esimerkiksi.

Ei kuvaa
nykytilann
etta
lainkaan

4

Kuvaa
nykytilann
etta täysin

Mikäli vastasit johonkin kohtaan "Ei kuvaa nykytilannetta lainkaan", millaisia toimia toivot kaupungilta tulevaisuudessa?

Tähän voit vielä kirjoittaa muuta palautetta tästä kyselystä tai Jyväskylän metsiin liittyvistä asioista:

Kysely on nyt päättynyt, kiitos vastauksistasi. Muistathan painaa valmis painiketta lopuksi, jotta vastaukset tallentuvat.

Jos haluat voi myös osallistua arvontaan, jossa palkintona on 120€ lahjakortti Jyväskylän kaupunginteatteriin. Jätäthän yhteystietosi (vähintään nimi ja osoite) alla oleviin kohtiin. Yhteystietoja käytetään vain arvontaan ja tiedot poistetaan heti arvonnin suorittamisen jälkeen. Nimi- ja yhteystietoja ei yhdistetä muuten kyselyssä saatuihin vastauksiin.

Nimi

Osoite

Puhelinnumero

Sähköposti